

PAGERBTI LIETUVOS LAISVĖS GYNĖJAI

Lietuvos ambasada Vašingtone sausio 12 d. surengė simbolinį pagarbos bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu“, skirtą pagerbti Laisvės gynėjus. O sausio 13 d. ryte ambasadoje buvo uždegtos žvakutės, pagerbiant Lietuvos Laisvės gynėjus.

Bėgime JAV sostinėje dalyvavo JAV gyvenantys lietuviai, amerikiečiai, Estijos ambasadorius JAV Jonathan Vseviov, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Ukrainos diplomatai ir bendruomenės. Prieš jau tradicija Vašingtone tapusį pagarbos bėgimą ambasadorius Rolandas Kriščiūnas pakvietė visus bėgimo dalyvius pagerbti žuvusiuosius tylos minute.

Simbolinio bėgimo Vašingtone trasa driekėsi nuo JAV Kapitolijaus link Abraomo Linkolno memorialo ir atgal. Šeimos su mažais vaikais bėgdami ar eidami įveikė kiek trumpesnę distanciją iki Vašingtono monumento. Lietuvos ambasadorius po finišo visiems bėgimo dalyviams įteikė atminimo medalius, kuriuos gauna ir bėgikai Vilniuje įveikę bėgimo „Gyvybės ir mirties keliu“ distanciją nuo Antakalnio kapinių iki Televizijos bokšto.

Kiekvienais metais sausio mėnesį vykstantis bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“ pirmą kartą surengtas 1992 metais, minint pirmąsias Sausio 13-osios metines. 9 kilometrų

Simbolinio pagarbos bėgimo „Gyvybės ir mirties keliu“, skirto pagerbti Sausio 13-osios Laisvės gynėjus, dalyviai. Bėgime JAV sostinėje dalyvavo JAV gyvenantys lietuviai, amerikiečiai, Estijos ambasadorius JAV Jonathan Vseviov, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Ukrainos diplomatai ir bendruomenės.

LR URM

bėgimo trasa simboliškai sujungia Antakalnio kapines, kuriose palaidotos Sausio 13-osios aukos, ir Televizijos bokštą. Pastaraisiais metais pagarbos bėgimai „Gyvybės ir mirties keliu“ organizuojamai ne tik Vilniuje, bet ir įvairiuose kituose

pasaulio miestuose, kur gyvena lietuviai.

Sausio 13 d. ryte, minint Laisvės gynėjų dieną, Lietuvos ambasada Vašingtone prisijungė prie visoje Lietuvoje organizuojamos akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“. Ambasados lan-

guose buvo uždegtos žvakutės ir pagerbti žuvusieji ir kovojusieji už Tėvynės laisvę. Ambasados darbuotojai iš žvakučių suformavo Neužmirštuolės žiedą, simbolizuojantį, jog didvyriškas žmonių pasiaukojimas ginant Lietuvos laisvę niekuomet ne-

bus pamirštas.

„Prisimename ir pagerbiame Lietuvos Laisvės gynėjus. Dėka jų šiandien lietuviai visame pasaulyje švenčia laisvės pergalę,“ sakė Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas.

LR URM

SEIME ĮTEIKTA 2019 M. LAISVĖS PREMIJA

Seimo Kovo 11-osios Akto salėje Lietuvos rezistentui, Sovietų Sąjungos gulagų sistemos kaliniui, Lietuvos istorijos metraštininkui **Albinui Kentrai**

įteikta 2019 metų Laisvės premija.

Laisvės premijų įteikimo ceremonijos metu Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis laureatui įteikė

Laisvės statulėlę, Seimo narė, Laisvės premijų komisijos pirmininkė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė – Laisvės premijos diplomą.

„Per okupaciją Lietuva

išsaugojo valstybingumą svajone, nes buvo drąsių, ryžtingų, kraštą ir jos žmones mylinčių žmonių. Albinas Kentra buvo vienas tų, kuris neprarado tikėjimo ir pasitikėjimo Lietuvos praeitimi bei ateitimi. Laiminga Valstybė, kurioje yra tokių žmonių kaip Albinas Kentra – darbštus, drąsus, po išbandymų atsitiesęs, atradęs savo pašaukimą, darbštus. Jo pasirinkimas skirti savo laiką Lietuvai nebuvo vienkartinis projektas, tai yra jo gyvenimo kasdienybė”, – sakė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

„Dėl laisvės aukojusieji daug kilnių žmonių, ypač kaimo žmonių, kurie visomis išgalėmis rėmė Lietuvos laisvės kovotojus. Dėl to jiems teko patirti tardymus, kalėjimus, laisvės kovotojai gynė

kiekvieną Lietuvos žemės pedą. Už ją paaukota daug gyvybių. Ir šiandien kur mes beriam pavasarį ar rudenį sėjamą grūdą, už tą, kad mes tai galime daryti, jiems gyviems numirti reikėjo”, – iškilmingo minėjimo metu kalbėjo A. Kentra.

2020 m. sausio 8–31 dienomis Seimo I rūmų Laisvės gynėjų galerijoje eksponuojama paroda, skirta A. Kentrai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos laisvės premijos įstatymu, 2011 m. rugsėjo 15 d. įsteigta Laisvės premija. Ja siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą.

Premija Seimo nutarimu paskiriama iki gruodžio 23 dienos. Laisvės premija įteikiama Laisvės gynėjų dieną – sausio 13-ąją.

LRS

Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis laureatui Albinui Kentrai įteikė Laisvės statulėlę. *Seimo kanceliarijos (aut. Olga Posaškova) nuotr.*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

„Susikirtimas tarp prezidento, Vyriausybės vadovo ir Seimo jokių būdu nėra pateisinamas, priimtinas ir nėra toleruotinas“, – apie vis gilėjančią krizę tarp valdančiųjų ir prezidento sakė kadenciją baigęs Lietuvos prezidentas **Valdas Adamkus**. Prezidento teigimu, nesutarimai tarp Gitano Nausėdos, premjero Sauliaus Skvernelio ir valdančiųjų nėra toleruoti. V. Adamkus prezidentui G. Nausėdai pataria „nė žingsnio nepasitraukti nuo nusistatymo, nuo savo įvertinimo ir požiūrio į esamą padėtį ir stengtis, kad tas reikalas būtų kuo greičiausiai išspręstas“.

Vilniaus apygardos prokuratūra sausio 10 d. pranešė Lietuvos Aukščiausiam Teismui (LAT) skundžianti Apeliacinio teismo sprendimą **Jono Noreikos** memorialinės lentos sudaužymo byloje. Kasaciniu skundu siekiama, kad už šį nusikaltimą nuteistas **Stanislovas Tomas** būtų pripažintas kaltu ir dėl viešos pagarbos vietos išniekinimo bei už tai nubaustas areštu, kaip buvo nusprendęs pirmosios instancijos teismas. S. Tomas buvo nuteistas už tai, kad pernai balandžio 8 dieną Vilniaus centre kūju sudaužė ant Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos sienos kabėjusią memorialinę lentą, skirtą atminti **J. Noreiką-Generolą Vėtrą**. Šiuos savo veiksmus S. Tomas tiesiogiai transliavo ir komentavo internete. Bylą apeliacine tvarka išnagrinėjęs Vilniaus apygardos teismas S. Tomą dėl viešosios pagarbos vietos išniekinimo išteisino.

Buvęs kandidatas į prezidentus, filosofas **Arvydas Juozaitis** tikisi, kad su Kartų solidarumo sąjunga susivienysiantis jo judėjimas pelnys 20–30 vietų Seime. Kauno rajone sausio 18 d. vyksta buvusios Pensininkų partijos, dabar Kartų solidarumo sąjungos, suvažiavimas, kuriame prie šios politinės jėgos prisijungs A. Juozaičio judėjimas Santalka Lietuvai.

Lietuvoje daugėja norinčiųjų mokytis religinėse mokyklose. Jų atstovai sako, kad vaikų užrašyti į eilę ateina ir besilaukiančios moterys. Tačiau kai kurie ekspertai kritikuoja, kad katalikiškos mokyklos turi išskirtines finansavimo sąlygas – pagal sutartį su Šventuoju sostu. Religinių mokyklų atstovai sako, kad žinių ištroškusių moksleivių daugiau nei klasėse suolų. Švietimo ministerijos duomenimis, katalikiškose mokyklose mokosi apie 7 tūkstančius mokinių, o bendra ugdymui skiriama lėšų suma yra apie 11 milijonų eurų. Nacionalinei katalikiškų mokyklų asociacijai priklauso 27 katalikiškos ugdymo įstaigos.

Į vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių įtraukus nemokamus skiepus nuo rotavirusinės infekcijos, per daugiau nei metus paskiepyta jau 28 tūkst. vaikų, skelbia Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VLK) specialistai. Kartu net 24 proc. sumažėjo kasmet dėl šios infekcijos į ligoninę guldomų ligonių skaičius. Sumažėję hospitalizavimo atvejai ne tik rodo vakcinės efektyvumą ir apsaugomą gyventojų sveikatą, tačiau taip pat leidžia taupyti Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšas, kurios paskirstomos kitiems pacientų poreikiams.

Lietuvos apeliacinis teismas sausio 17 d. paliko septynerių metų laisvės atėmimo bausmę už šnipinėjimą nuteistam klaipėdiečiui buvusiam jūrininkui **Romanui Šešeliui**. Skundą Apeliaciniam teismui pateikęs R. Šešelis Klaipėdos apygardos teismo pernai balandį buvo nuteistas septynerių metų laisvės atėmimo bausme už tai, kad rinko duomenis apie NATO karo laivus, bendrovę „Klaipėdos nafta“ ir kitus objektus.

Opozicinė Seimo Liberalų sąjūdžio frakcija siūlo keisti Konstituciją ir į Seimą leisti kandidatuoti asmenims, sulaukusiems 21 metų. Šiuo metu parlamento nariu gali tapti ne jaunesnis nei 25 metų Lietuvos pilietis. Siūlymus keisti Konstituciją Seimui gali teikti ne mažiau nei ketvirtadalis parlamentarų – 36 Seimo nariai. Kad pataisos būtų priimtose, dėl jų Seime turi būti balsuojama du kartus. Pakeitimai laikomi priimtais, jei per kiekvieną balsavimą jiems pritaria ne mažiau nei du trečdaliai parlamentarų – 94 Seimo nariai.

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos nariai **Laurynas Kasčiūnas** ir **Dainius Kreivys** įregistravo įstatymo pataisas, kuriomis siekiama sausio 13-ąją – Laisvės gynėjų dieną – paskelbti nedarbo diena, o gegužės 1-ąją – išbraukti iš nedarbo dienų sąrašo, rašoma pranešime žiniasklaidai. Įstatymo aiškinamajame rašte pažymima, kad šiuo metu Europos Sąjungos valstybių narių švenčių dienų vidurkis yra apie 12, o Lietuvoje yra 15 švenčių dienų.

Kauno apygardos teismas sausio 16 d. pranešė nusišalinęs nuo buvusios šio teismo teisėjos ir Seimo narės **Neringos Venckienės** bylos nagrinėjimo. Byla perduota Lietuvos apeliaciniam teismui, jis spręs, kuris apygardos teismas turėtų ją nagrinėti. Atsižvelgta į tai, kad N. Venckienė 2007–2012 metais dirbo šio teismo teisėja ir buvo susijusi darbo santykiais su Kauno apygardos teismo teisėjais.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

PER APKALTĄ JAV PREZIDENTĄ GINS ADVOKATAI ŽVAIGŽDĖS

Donaldas Trampas (Donald Trump).

AP

Baltieji rūmai paskelbė, kad Donaldą Trampą (Donald Trump) per apkaltos procesą gins ir du advokatai, tapę televizijos žvaigždėmis. Tarp jų – buvęs specialusis prokuroras **Kenas Starras**, kurio tyrimas atvedė prie Billo Clintono apkaltos.

Apkaltos teismas Senate prasidės sausio 21 d. Didžiausia laukiama intriga – ne tai, ar respublikonai išteisins D. Trampą, bet ar sutiks kviešti naujų liudytojų ir prie bylos prijungti naują medžiagą, nepalankią prezidento reputacijai. Demokratai kasdien viešina naujų detalių apie D. Trampo aplinkos spaudimą Ukrainai.

K. Starro pavardės Amerika per du dešimtmečius nepamiršo. Ji neatskirama nuo apkaltos. Didysis Clintonų priešas, nepriklausomas prokuroras tyrė jų veiklą tol, kol priskasė iki santykių su Monica Lewinsky.

Kai B. Clintonas apie juos melavo, pateikė 11 kaltinimų, kurie ir atvedė prie apkaltos. Tiesa, nesėkmingos.

Respublikonams K. Starras – žvaigždė, bet D. Trampas jį vadino lunatiku ir keistuo-liu, turinčiu ką slėpti. Dabar D. Trampas jį paskyrė savo advokatu.

Komandoje yra ir **Alanas Dershowitzas**. Jis – garsiausia televizijos žvaigždė. A. Dershowitzas buvo tarp advokatų, kuriems 1995-aisiais šimtmečio procese pavyko išteisinti amerikietiškojo futbolo žvaigždę O. J. Simpsoną.

Prievartavimo byloje jis gynė režisierių Romaną Polanskį ir finansininką Jeffrey Epsteiną, kalėjime rastą negyvą. Dabar A. Dershowitzas pats ginasi nuo kaltinimų prisidėjęs prie J. Epstino seksualinių nusikaltimų.

Bent šeši advokatai gins

D. Trampą. Vadovaujant Aukščiausiojo Teismo pirmininkui, kelių savaitių teismas Senate prasidės sausio 21 d., antradienį. Demokratų dauguma žemuosiuose, Atstovų rūmuose patvirtino du kaltinimus – dėl piktnaudžiavimo valdžia, kai D. Trampas siekė Ukrainos tyrimo prieš galimą varžovą Joe Bideną, ir trukdymo Kongresui.

Baltųjų rūmų teisės patarėjas, sukūręs nebendradarbiavimo su Kongresu strategiją – taip pat D. Trampo advokatų komandoje.

Šimtas senatorių prisiekė būti nešališki, nors respublikonų daugumos lyderis iš anksto paskelbė, kad derina veiksmus su Trampo komanda.

Nušalinti prezidentui reikia 67 balsų, o demokratai teturi 47. Nė vienas respublikonas nesusvyravo, tačiau bent keturi gali prisijungti prie demokratų, ir tiek pakaks, kad Senatas kvieštų naujų liudytojų. Demokratai nori kviešti buvusius pareigūnus, kurių liudijimas gali pakenkti D. Trumpui prieš rinkimus.

„Liudytojai – ne demokratai. Jie – prezidento žmonės, jo paskirti aukščiausi patarėjai. Dokumentai – ne demokratų dokumentai, o tiesiog dokumentai, ir taškas. Kiekvienas apkaltos teismas Senate per mūsų istoriją, iš viso jų baigta 15, turėjo liudytojų. Kiekvienas“, – sakė demokratų mažumos JAV Senate vadovas Chuckas Schumeris.

Bet demokratai taip skubėjo gruodį patvirtinti kaltinimus Atstovų rūmuose, kad dabar turi laukti respublikonų malonės įtraukti į bylą naują medžiagą, kurios vis daugėja.

„Jei esama byla tvirta, teisėjai ir prisiekusiesiems iš naujo pradėti tyrimo nereikia. O jei esama byla silpna, demokratai Atstovų rūmuose

ir neturėjo pradėti apkaltos“, – tvirtino respublikonų daugumos JAV Senate vadovas Mitchas McConnellas.

Priežiūros agentūra patvirtino, kad D. Trampas pažeidė įstatymą, kai buvo sustabdęs karinę pagalbą Ukrainai, nes negali keisti lėšų skyrimo, kuriam jau pritarė Kongresas.

„D. Trampo administracijai dabar sunkiau aiškinti, kad pagalbos sustabdymas – nieko bloga. O juk taip dažnai girdėjome prezidento, jo advokatų ir rėmėjų gynybą, esą tai ne problema, nes prezidentas turi galią tai daryti, ir pinigai galų gale buvo atiduoti“, – atkreipė dėmesį „Associated Press“ reporteris Ericas Tukceris.

Daug spalvingų advokatų yra gynę spalvingąjį D. Trampą per bylinėjimosi dešimtmečius.

„Prezidentų buvo daug, gerų ir nelabai. Dabar turite gerą, net jei jie tam kalės vaikui nori apkaltos. Galite patikėti?“ – taip apie savo apkaltą yra kalbėjęs D. Trampas.

Dabartinis spalvingasis jo asmeninis advokatas **Rudy Giuliani** bus ne tarp advokatų senate, bet gali būti pakviestas liudytoju. Jo veikla Ukrainoje D. Trampą tik įsuko gilyn į apkaltos verpetą.

Laiške Ukrainos išrinktajam prezidentui Volodymyrui Zelenskiui R. Giuliani su D. Trampo žinia ir pritarimu prašo susitikti. Prezidentas neigia apie laišką žinojęs.

D. Trampas neigia ir kad pažįsta šešėlinį veikėją Levą Parnasą, kuris ir vykdė R. Giuliano nurodymus Kijeve, nors viešinama ne tik daugybė judviejų nuotraukų kartu, bet ir 16 metų senumo L. Parnaso nuotraukos su D. Trampo vaikais. Anot L. Parnaso, jeigu jis nebūtų dirbęs D. Trumpui, jo Ukrainoje niekas nebūtų priėmęs.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

JEIGU JAU PROFESORIŲ IŠVEDĖ IŠ KANTRYBĖS...

Jiems tikrai nerūpi Lietuvos valstybės interesai, ir apie tai taikliai rašė Vilniaus universiteto profesorius, politologas **Tomas Janeliūnas** atvirame laiške valdantiejiems. (Kiek pamenu, nieko panašaus iš akademinio politologijos pasaulio dar neteko girdėti.)

Šiame laiške prof. T. Janeliūnas tiesiog įvardijo tai, kas daugumai Lietuvos piliečių jau seniai neduoda ramybės matant dabartinės valdančiosios daugumos veiksmus. Štai keli to laiško fragmentai: „Kai 2016 m. suformavote Vyriausybę, buvo daug žmonių lūkesčių. Ir jūs išties turėjote tikslų. Galbūt kai kurie būdai buvo nelabai vykę, bet galima buvo jausti, kad jūs tikite savo tikslais. Rokas Masiulis ėmėsi keisti tokias pelkes, kaip „Lietuvos geležinkeliai“. Tomas Tomilinas pagaliau pasiekė, kad būtų skirti vaiko pinigai ir nors šiek tiek padidėtų pajamos sunaikiausiai gyvenančioms šeimoms. Vytautas Bakas ėmėsi kovos prieš „MG Baltic“ ir visą tą dvokiančią ir politiką apraizgiusią korupciją. Jūs pagaliau skyrėte normalius pinigus valstybės gynybai ir beveik pasiekėte 2 proc. BVP finansavimo. Jurgita Petrauskienė bene pirmoji ėmėsi aukštųjų mokyklų jungimosi iššūkio. Žygimantas Vaičiūnas parengė pagaliau išties ambicingą energetikos strategiją ir pasiekė susitarimus dėl sinchronizacijos. Jūs net pradėjote mažinti alkoholio prieinamumą. Ok, kai kurie metodai išties absurdiški. Plėšomi užsienio žurnalų puslapiai su brangaus viskio reklama atrodė išties idiotiškai. Bet galima tai bent kažkiek suprasti – norėjote iš peties imtis spręsti alkoholio vartojimo problemą. Tebūnie.” – čia profesorius T. Janeliūnas įvardijo tai, ką pozityvaus bandė nuveikti „valstiečiai-žalieji“ po Seimo rinkimų.

Deja, netrukus situacija pasikeitė... „**Jūs pamiršote savo esminius tikslus.** Vieninteliu tikslu tapo išsilaikyti savo postuose. Kirkilo ir Bernatonio vadovaujama „ūsutų bebrų“ grupelė paėmė jus savo įkaitais. Įtikino, kad reikia keisti partijų finansavimo taisykles, kad tik ta naujoji atskilėlių partija kažkaip išsilaikytų nenuskendusi anksčiau, nei įvyks kokie nors rinkimai (...). Jums jau senokai neberūpi, kaip mažinti socialinę nelygybę. Jūs nebesirūpinate nei švietimu, nei sveikatos apsauga. Jūs rūpinatės tik savimi ir socialdarbiečiais, kurie prilipo prie jūsų kūno, kaip savarankiškai negalintis išgyventi parazitas.

Padorumo turintys žmonės jus paliko. Vytautas Bakas pasitraukė. Roką Masiulį jūs patys išmetėte. Taip, tą patį Masiulį, kurį Skvernelis išstūmė malšinti mokytojų streikų, pats pasislėpęs Vyriausybės rūmuose. Argi taip elgiasi vadovas?! Taip elgiasi tik dėl savo reitingų bijantis konformistas. Nuo tada Skvernelis jau beteko valdžios ir pavirto eiliniu politiniu parazitu. Kai reikėjo valdyti mokytojų krizę, Masiulis buvo labai reikalingas. Bet kai ėmė visai byrėti jūsų tariama dauguma, jūs lengvu mostu iškeitėte Masiulį į ką?? Į tą posovietinį juokdary?? Nesugebantį kalbėti jokia užsienio kalba, tik rusiškai, švonderiaujantį už kitų pinigų prie pietų ar vakarienės stalo!? Tokio ministro, kaip Narkevičius nebuvo jau gal dvidešimt metų, bet jūs vis dar manote, kad tai buvo būtina?! Kas jums atsitiko, kad vardan savo postų į koaliciją pasikvietėte Tomaševskį?? Ar jam kada nors rūpėjo valstybė? Jis net ne lenkas, o elementarus sovietinis

KAS SKALDO TAUTOS VIENYBĘ?

Sausio 8 d. Europos Parlamento narė Rasa Juknevičienė socialiniame tinkle „Facebook“ pasidžiaugė: „*Į Europos Parlamentą atvežėme didelę siuntą gražių Neužmirštuolių, kurias pirmadienį, Sausio 13 dalinsime ir savo kolegoms. Čia Sausio 13-oji vėl prisiminta, nes neseniai Parlamentas balsavo dėl rezoliucijos, išreiškusios solidarumą su Lietuva ir pasmerkusios Rusijos Federacijos bandymus persekioti bylą sprendusius teisėjus, nusikaltimą tyrusius pareigūnus.*” Kaip manote, ar daug žmonių Lietuvoje įvertino šią Lietuvos europarlamentarų iniciatyvą, skirtą dar kartą atkreipti ES valstybių atstovų dėmesį į nusikaltimą, kurį Sovietų Sąjunga įvykdė prieš lietuvių tautą 1991 m., o dabar šį nusikaltimą tęsia SSRS teisių paveldėtoja Rusija? Ogi pasipylė kaltinimai, kad „nepatriotiškus“ simbolius konservatoriai (!?) jau bruka ir Briuselyje”.

Kas nutiko, kad gėlėle vardu neužmirštuolė tapo sąmoningos ir nesąmoningos nesantaikos šaltiniu?

2014 m. TS-LKD garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis rašė: „*Kas nors iš atokesnės planetos stebėtusi Žemės bepročiais. Kas jiems pasidarė, kad maža gėlėle ir net pati jos spalva tampa zoologinės neapykantos objektu? Neužmirštuolės akcija ir emblema pasirodė prieš pat daugeliui šventą Sausio 13-ąją ir paplito žaibiškai. Atmink mylėjusius gyvenimą, išėjusius ir kritusius kovose, atmink mylėtus artimuosius, kurių nebėra, bet jie tebėra, jei prisimeni, atmink visa gera ir gražu, ko yra buvę, kad ir toliau būtų... O koks kilo įniršis! Kaip stabdyti tą meilės ir taikos ženklą? Nesistebiu, kad urgzdamas atsiliepė concernas „Rrrrr“, kad šiepiasi nemirtinga kairioji kairrrė; bet gėlele džiaugėsi ją įsisegę ir socialdemokratų lyderiai, ir Prezidentė, ir liberalai su krikščioniškais konservatoriais. Visi pasirodė išsiilgę santarvės ir*

truputėlio meilės – kitaip, negu tie urzgiantieji ar stropiai dirbantieji, kad mes, tėvynės likimą ir brolius kankinius pamiršę, dabartyje kruvinai rietumės. „Atsibus tėvynės sūnūs, didžią praeitį atminę“, taipgi skaudžių išmėginimų ir kilnaus pasiaukojimo praeitį su gražiais artimo meilės pavyzdžiais – štai didysis pavojus kažkam. Pradėjo brukti kitokias kažkieno prasmes, gąsdinti vargše neužmirštuole ir terorizuoti, kad atsisakytume gražios minties ir atminties – mūsų pačių atminties su mūsų turiniu. Tiek jau buvo investuota į tautos mankurtizaciją ir kad jaunimas širdimi niekuo nesidomėtų, tik fiziškai pagal būgną tampytųsi – ir viena gėlėle gali nupūsti „na smarku“ tokias ilgametes investicijas? Pasirodo, gali. Štai kas baisu, tovarišči.”

Prieš porą metų rašiau, kad Kremliaus svajonė dėl Sausio 13-osios išsipildė – savi pradėjo šaudyti į savus... Politinių rietėnų visais pookupacinės Lietuvos metais buvo ir bus, tačiau pastaruoju metu išryškėjo tendencija, kad kone politiniais oponentais tampa tai pačiai partijai, ar tokių pačių pažiūrų, tautiečiai. Jau septinti metai Sausio 13-osios išvakarės prasideda karštu ginču – dėl Neužmirštuolės simbolio, kurį dalis tautiečių ėmė naudoti Sausio 13-osios aukoms atminti. Tai nesena tradicija – pasirodžiusi 2014 m. Kaip viskas prasidėjo? Vilniaus regiono informacinis tinklapis „Krašto naujienos“ 2014 m. sausio 16 d. rašė: „Lietuvoje nuvilnijo pilietinė iniciatyva „Neužmiršk“ – telkianti, pozityvi akcija, projektas visai Lietuvai, sulaukęs didžiulio palaikymo visuomenės tarpe. Į jį per penkias dienas įsitraukė apie 60 jaunimo organizacijų, mokyklų, bibliotekų, asociacijų, sąjungų, naujienų portalų, įmonių, net ūkių! Džiugu, kad neužmirštuolės žiedais puošėsi tautiečiai ir Didžiojoje Britanijoje, Europos Parlamente, Indijoje, Lenkijoje, Rusijoje (Maskvoje), Švedijoje, Ukrainoje bei JAV (Kristijono

Donelaičio Lituanistinė mokykla Vašingtone, Niujorko lietuvių bendruomenė, Lietuvių mokykla Lemonte, Ilinojuje, JAV Lietuvių bendruomenė, Čikagos lituanistinė mokykla), Lietuvos žydų bendruomenė (...) Keista, kad akcijos „Neužmiršk“ simbolis labiausiai suerzino būtent „Respublikos“ leidinių grupę, kuri nuolat kritikuoja Lietuvos integraciją į Europos Sąjungą bei NATO, ir užsakytu puolimu bando prilyginti akcijos simbolį Neužmirštuolę vermachto ženklui. Manau, kad toks palyginimas yra ir Holokausto aukų įžeidimas, nes po II pasaulinio karo, kaip rašo „Wikipedia“, pasaulinė masonų organizacija ši Neužmirštuolės ženklą naudojo kaip pagarbos ženklą vokiečių nacių nužudytiems šimtams tūkstančių masonų. Matant tokį priešišką Lietuvai jėgų susierzinimą, taikus pagarbos žuvusiems už laisvę simbolis tokiaime kontekste tampa savotišku pasipriešinimu juodai rusiškai propagandai.”

Turbūt niekas iš akciją sumaniusių ir ją diegusių žmonių nesitikėjo, kad neužmirštuolės gėlele įprasmintas simbolis susilauks tokio pasipriešinimo! Deja, bet ir šimet to neišvengta, netgi, sakyčiau, su dar didesniu aršumu ir nuožmumu buvo puolama: „Neužmirštuolė”. Kai kada atrodė, kad žmonės tiesiog nesusigauja, iš kur atsirado ši iniciatyva, todėl pasidavė pseudopatriotų spaudimui.

Lietuvos tinklaraštininkas Ričardas Savukynas, beje, aktyvus kovotojas prieš prorusišką propagandą internete, 2018 m. rašė: „Apie tai, kaip neužmirštuolė tapo simboliu, kuris primintų Sausio 13-ąją, man papasakojo Vaidas Saldžiūnas (žurnalistas, karybos žinovas, – *red. past.*), nuo kurio ir prasidėjo šita istorija. Vaidas nepriklauso jokiai partijai, jis tiesiog galvojo apie tai, kad Lietuvai reikia ženklo, kuris mums primintų šį bei tą apie mūsų tapatybę, apie mūsų norą būti laisvais, apie viską. Dar prieš kokius ketverius metus, kai jis apie šitai galvojo, viešame diskurse valdė aiškinimai, esą jei dabar kiltų Sausio 13-ta, tai lietuviai neitų ginti Tėvynės. Ar atsime-nate tokias portalų antraštes? Aš pats atsimenu, kaip vos prieš kelis metus dar buvo kišama paleckinė propaganda apie tai, kad visa Sausio 13-oji – tai kaip esą „savi šaudė į savus”. Aš atsimenu ir tai, kaip tuo metu jaunesni žmonės mano blogo komentaruose sunkiai galėjo patikėti tuo, kad Laisvę galima buvo eiti ginti taip, kaipėjome – tiesiog tam, kad žūdami pasauliui parodytume, jog agresorius – tai nusikalstamas komunistų režimas. V. Saldžiūnas irgi tą (Nukelta į 4 psl.)

mulkis, nes nė vienas **save gerbiantis lenkas niekada nesegės Georgijaus juostelių ir negarbina sovietų, kurie žudė lenkus Katynėje.** Tomaševskiui visa tai yra „jerunda”, jo rusiškas žargonas seniai nustelbė lenkišką „unorą”. Ir jūs tokį veikėją pasikvietėte į koaliciją?”

Toliau profesorius priminė ir (šiomis dienomis svarstomus, – *red. past.*) įstatymų projektus. „Jūs manipuliuojate įstatymų projektais ir ketinate keisti rinkimų taisykles. Ar tai yra vardan valstybės??? Ar tai vardan demokratijos?? Neskiekite pasakų, kad mažindami rinkimų kartelę iki 3 proc. jūs rūpinatės demokratija! Jūs niekingai rūpinatės visokiomis politinėmis atmatomis, pradedant socialdarbiečiais, puteikininkais ir kamplevičiais, nes be šių valstybės parazitų jūs neįsivaizduojate, kad galėtumėte išlaikyti savo postus.”

Ką nori sakyk, tikrai turėjo būti priežastis, kad iš kantrybės iš-eitų toks kantrus ir ramus žmogus kaip profesorius T. Janeliūnas. Turbūt niekas iki prof. T. Janeliūno taip taikliai neapibūdino ir, tikėkimės, neapibūdins R. Karbauskio „valstiečių-žaliųjų” valdymo Lietuvoje.

Kęstutis Šilkūnas

PREMJERAS: KARTU SU LENKIJA PRIVALOME NELEISTI KLASTOTI ISTORIJS

Lietuvos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis (dešinėje) su Lenkijos užsienio reikalų ministru Jaceku Czaputowicziumi. LRV

Lietuvos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis susitiko su Lenkijos užsienio reikalų ministru Jaceku Czaputowicziumi ir aptarė dvišalių santykių raidą, bendradarbiavimą saugumo srityje, infrastruktūros ir energetinių projektų vykdymą, kitas svarbias sritis.

„Labai vertiname, kad Prezidentas A. Duda ir Ministras Pirmininkas M. Morawieckis atvyko į 1863–1864 m. sukilimo vadų ir dalyvių valstybines

laidotuves. Tikiu, kad bendra ceremonija sustiprino vienybės dvasią, prisidėjo prie bendros istorinės atminties kūrimo. Abi valstybės 2020 metus paskelbė šventojo Jono Pauliaus II metais. Šiemet Lietuvoje sukanka 80 metų nuo Sovietų Sąjungos įvykdytos okupacijos. Tai buvo Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmė. Prieš 75 m. pasibaigęs II pasaulinis karas mums nereiškė išvadavimo. Puikiai suprantame Lenkijos pasipiktinimą dėl to, kad Rusijos aukš-

čiausi vadovai interpretuoja istoriją. Istorijos klastojimas yra absoliučiai nepriimtinas. Visiškai remiu Lenkijos premjero M. Morawieckio gruodžio 29 d. pareiškimą“, – sakė Lietuvos premjeras.

Pasak S. Skvernelio, bendrai Europos atminčiai sukurti reikalingas stiprus Lenkijos ir Lietuvos balsas. Puikus bendradarbiavimo pavyzdys – Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos atminimo svarbos Europos ateičiai.

(Atkelta iš 3 psl.)

KAS SKALDO TAUTOS VIENYBĘ?

matė, todėl ir pagalvojo, kad reikia tokio simbolio, kuris visai kitaip primintų žmonėms, kaip mes iškovojojome laisvę.

Daugelis, artėjant Sausio 13, prisimename anuomet mums švietusią Trispalvę, mes visi žinome, ką mums reiškia Vytis, ką reiškia Gedimino stulpai ir Jogailos kryžius. Mes visi tais laikais žinojome ir prisimename. Tačiau daugybei kitų žmonių – tiems, kas tenai nedalyvavo, reikia kažko, kas primintų ne šiaip mūsų valstybės simbolius, o būtent tą naktį. Tą naktį, kai buvo baisu, kai mes stovėjome šaltyje ir laukėme, kada ateis mūsų žudyti. Laukėme tiesiog tam, kad laimėtume. Kai kurie žuvo ir liko laisvi. Kiti liko gyvi ir tapo laisvais.

Prieš ketvertą metų Vaidas tiesiog pagalvojo apie tai, kad viską prisiminti turi ne tik tie, kas tada stovėjo prie Bokšto, prie Parlamento, prie LRT pastatų – reikia, kad prisimintų ir visi kiti. Prisimintų ne tik tai, kad buvo Sausio 13, bet ir visus tuos, kas tada žuvo ir kas liko gyvi. Prisimintų, kad tikėdami pergale, mes visi galime laimėti.

Akcija prisiminimui turėjo būti tokia, kad nesisietų su jokia konkrečia partija ar žmogumi. Ir tokia, kad simbolis tiesiog žymėtų, jog viską atsimename ir nieko neužmirštame. Tokia, kur

būtų sakoma: mes atsimename jus ir mes neužmirštame tų, kas stovėjo prie Bokšto, kas stovėjo prie Parlamento, kas stovėjo prie Vyriausybės, kas stovėjo prie LRT – neužmirštame nieko. Štai taip ir atsirado Neužmirštuolė. Pats V. Saldžiūnas buvo tiesiog tas, kas sugalvojo pačią idėją, o realybėje ją įgyvendio daugelis kitų žmonių. Tiesiog tai ta pradžia, kurią verta žinoti, jei jau kiltų noras aiškintis, iš kur Neužmirštuolė atsirado ir kokia buvo pirminė mintis.”

Štai taip atsirado iniciatyva Sausio 13-osios aukų atminimą pagerbti Vakaruose tradicija tapusiu būdu – Neužmirštuolės simboliu, kuris įsigalėjo kaip žuvusiųjų kovoje atminimas. Jei nepamiršote, 2014 metais Rusija pradėjo agresiją prieš Ukrainą, tuo sugriaudama tvarką, garantavusią taiką Europoje po Antrojo pasaulinio karo, todėl šis simbolis siejosi ir su istorine atmintimi. Šios mažos, trapios gėlės pavadinimą aiškina senas vokiečių tautos mitas, pasakojantis, kad Dievas, dalijęs gėlėms vardus, tiesiog pamiršo vieną mažą gėlėlę... Apsižiūrėjęs nutarė pavadinti ją taip, kad vardo būtų neįmanoma pamiršti – „Neužmirštuole”. Daugelyje kalbų ši gėlė būtent taip ir vadinasi. Pirmą kartą „Neužmirštuolės” simbolis buvo panaudotas Pirmojo pasaulinio karo metu – 1916 m. Liverpulyje, paminint šiame kare žuvusius 600 liverpuliečių

karių. Tai vyko per labdaros akciją, kurios metu surinktos lėšos buvo skirtos žuvusiųjų našlėms ir našlaičiams (labdaros tikslu buvo parduodamos mėlynos vėliavos su neužmirštuolės atvaizdu). Dar aiškesniu simboliu ši gėlėlė tapo Niufaundlende 1917 m., minint Somos mūšio aukas. Tuo metu neužmirštuolių žiedus žmonės segėsi prie drabužių. Ir tik vėliau atsirado simbolis raudonoji aguona – jį 1921 m., sekdami Niufaundlendo pavyzdžiu, sukūrė britai, kad visiems primintų Pirmojo pasaulinio karo žuvusiuosius ir nukentėjusius karo veteranus. Ir tik vėliau, 1926 m., „Neužmirštuolė” tapo ir vokiečių masonų naudojamu simboliu, skirtu skatinti labdarą. Dar vėliau „Neužmirštuolė” priminė ir nacizmo aukas. 2015 m. „Neužmirštuolė” tapo armėnų simboliu, skirtu priminti žmonijai armėnų tautos genocido šimtmetį – faktą, kai buvo siekiama sunaikinti fiziškai ištisą tautą.

Simbolinė šios gėlės prasmė - kad ir silpna, bejėgė, ji gyvena mūsų atmintyje. O atmintis - tai nemirtingumas, nemirtingumas – tai galia. Tai – kelias į pergalę. Dabar prisiminkime Sausio 13-ąją ir tai, su koku ryžtu beginklė lietuvių tauta pasipriešino brutualiam Maskvos spaudimui ir galiausiai pasiekė pergalę – Laisvę. Taigi, pagrindinė simbolio Neužmirštuolė prasmė - neužmiršti apie tai, kaip netgi atrodydami silpnais ar bejėgiais, galime tikėti ir laimėti.

Pažymėta, jog Lietuvai labai svarbus Lenkijos palaikymas duodant atkirtį Rusijos pradėtam Sausio 13-osios bylą nagrinėjusių teisėjų ir prokurorų teisiniam persekiojimui. Tai smūgis iš išorės teisinės valstybės principui Europos Sąjungoje.

Akcentuota, kad Lietuva ir Lenkija glaudžiai bendradarbiauja ES politikos klausimais: bendra pozicija dėl kitos finansinės perspektyvos, breksito, Rytų politikos, regiono saugumo, Mobilumo paketo klausimais. Lietuva remia Lenkijos ir Europos Komisijos dialogą dėl teisės viršenybės.

Lietuva vertina nuoseklia Lenkijos paramą Baltijos šalių sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais, taip pat griežtą ir nuoseklia Lenkijos poziciją nepirkti elektros iš ne-saugios Astravo AE. Kalbamasi su Baltarusija, bet svarbiausios ES streso testų rekomendacijos privalo būti įgyvendintos iki AE paleidimo.

Pabrėžta Harmony Link jungties statybos svarba, Lietuvos-Lenkijos dujotiekio įgyvendinimo projektas. Lietuva atvira bendradarbiavimui su Lenkija, sprendžiant

Baltarusijos energetinių išteklių tiekimo įvairinimo klausimą.

Lietuvos premjeras pasidžiaugė geru AB „Orlen Lietuva” ir Lietuvos geležinkelių bendradarbiavimu ir pabrėžė, jog prie aktyvesnio bendradarbiavimo prisidės „Rail Baltica” ir „Via Baltica” projektas. Lietuva remia Lenkijos iniciatyvą išplėsti „Via Carpatia” projektą, kuris visiškai sutampa su TEN-T tinklu Lietuvoje ir yra viena svarbiausių tranzito arterijų.

S. Skvernelis pabrėžė, kad Lietuva palaiko Trijų jūrų iniciatyvą – geriau sujungti Adrijos, Baltijos ir Juodosios jūros regionus, plečiant regiono šalių bendradarbiavimą energetikos, transporto infrastruktūros ir skaitmenizavimo srityse.

Kalbant apie saugumo iššūkius, pažymėta, kad NATO ir toliau yra kertinis abiejų valstybių saugumo garantas. JAV pajėgų dislokavimas Europoje gyvybiškais svarbus bendram saugumui. Lietuva sveikina susitarimą dėl JAV karinio kontingento sustiprinimo Lenkijoje ir dėkoja Lenkijai už pastangas stiprinant Baltijos regiono saugumą. LRV

Taigi nuo 2014 m. mes irgi turime simbolį, kuris sako: „Neužmiršime to, kaip Laisvę iškovojo tie, kurie žuvo”. Deja, atsirado teigiančių, kad „Neužmirštuolė” kišama vietoje tautiškų simbolių, kad ji specialiai brukama tam, kad išstumtų tautinius. Tai melas – neužmirštuolės žiedelis neatstoja tautinių simbolių, kurie yra daug didesnės prasmės ir istorinės reikšmės, todėl tikrai nekišama vietoje jų. Atvirkščiai – jos prasmė yra papildyti, tam, kad mūsų tautos simboliai nebūtų pamiršti. Manyti, kad Trispalvės juostelė (ar Gedimino stulpai, Vytis) tinka geriau, reiškia supaprastinti Trispalvės prasmę – Trispalvė (ir kiti valstybingumo simboliai) simbolizuoja kur kas daugiau nei Sausio 13-oji: Trispalvė simbolizuoja visą mūsų tautą, jos kovą už laisvę ištisą XX amžių ir jos taikų, kuriantį gyvenimą. O „Neužmirštuolė” skirta tik Sausio 13-osios aukų atminimui. Ir tikrai „nesipjaus” švarko atlape, jeigu jame bus įsegtas Trispalvės kaspinėlis ir „Neužmirštuolė”. Kai kas prieštarauja, kodėl nepasirinkus rūtos, ažuolo ar pan. simbolio? Todėl, kad rūta – skaučių simbolis, ažuolo lapai – partizanų. **Neužmirštuolė** pasirinkta todėl, kad **Sausio 13-oji yra ypatinga diena, kurios privalome niekada nepamiršti**. Be to, **tai tarptautinis simbolis**, vadinasi, duodame aiškų ženklą užsieniečiams, suprantantiems

„Neužmirštuolės” prasmę. Štai čia ir kyla klausimas, kas tokie nenori, kad „Neužmirštuolės” simbolis būtų naudojamas Sausio 13-osios aukų atminimui ir kad būtent tai būtų suprantama užsieniečiui? Vienas iš dviejų – arba tas, kas nori įteigti, jog „savi šaudė į savus”, kad Vakarai neturi nieko bendra su Lietuva ir atvirkščiai, arba - užsispyręs neišmanėlis, kuris, be abejo, pats to nenorėdamas, pasitarnauja kaip „naudingas idiotas” pirmajam. Na, dar galima suprasti, kad žmogus tiesiog šiaip nenori priimti jokio naujo simbolio – tai jo teisė, už kurią, beje, galvas padėjo ir Sausio 13-osios didvyriai. Jis gali ta proga pasipuošti „Laisvės liepsna” ar tiesiog tautiniu simboliu, ir niekas neišdrįs jam paprieštarauti ar jį pašiepti. Tačiau pulti „Neužmirštuolę” ir ją Sausios 13-osios proga įsisegusius tautiečius gali tik minėtiems pirmajam ir antrajam atvejui priklausantis žmogus. Negalima nepastebėti dar vieno iškalbingo fakto – neteko nei girdėti, nei skaityti, nei regėti nė vieno Neužmirštuolės šalininko, besityčiojančio iš tautinių mūsų simbolių. Tai visiškai logiška – patriotai negali taip elgtis! O štai iš Neužmirštuolės... Ima atrodyti, kad pasityčioti iš Neužmirštuolės ir ją geginčių žmonių tapo kone didžiausio „patriotiškumo” įrodymu - panašiai kaip verkšlenti apie neįmanomą gyvenimą Lietuvoje.

Gintaras Markevičius

TIKSLAS – LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PRIPAŽINIMAS TARPTAUTINIU MASTU

Vašingtone vykusi demonstracija, kurioje (iš kairės) dr. Vytas Saulis, dr. Aras Tijūnėlis ir dr. Vidas Nemickas vaizduoja Lietuvą, Latviją ir Estiją kaip Sovietų Sąjungos kalines. *Visos nuotraukos iš Indrės Tijūnėlienės asmeninio archyvo.*

Artėjant Vasario 16-ajai vaikų globos organizacijos „Saulutė“ vadovė Indrė Tijūnėlienė dalijasi su „Dirvos“ skaitytojais prisiminimais apie tuo metu JAV besikuriančias grupes, kurių tikslas buvo siekti, kad JAV tarptautiniu mastu pripažintų Lietuvos Nepriklausomybę *de jure*.

Be jau anksčiau veikusią ALT ir VLIK, apie 1988 m. susikūrė dar kelios grupės – Lemonte įsikūrė „Hot Line“, kuri greitai gaudavo ir skleisdavo informaciją, kas vyksta Lietuvoje. Šiai grupei priklausė Riškų, Lendraičių, Gulbinų, Domanskių šeimos, Pranė Šlutienė, ir kiti. Iš grupės „Hot Line“ išaugo „Mercy Lift“ grupė, kuri siuntė vaistus į Lietuvą. Per Amerikos visuomenines organizacijas nemokamai gaudavo toms siuntoms talpintuvus. Šiai grupei priklausė Riškų, Lendraičių, Gulbinų, Domanskių šeimos, Pranė Šlutienė, ir kiti.

Čikagoje esančiame restorane „Seklyčia“ įsikūrė grupė „Americans for Lithuanian Freedom“, kurios tikslas buvo Lietuvai skubiai teikti pagalbą

atkuriant Nepriklausomybę – rašyti laiškus politikams, platinti informaciją per spaudą, rinkti parašus, kad Prezidentas Dž. Bušas greičiau pripažintų Lietuvos Nepriklausomybę *de jure*, ir t.t. Jai vadovavo dr. Jolita Narutienė, Rimantas Dirvonis ir dr. Tomas Remeikis. Šiai grupei, be mūsų šeimos, priklausė Naručiai, Augiai, Dovilai, Jurjonai, Ambutai, Šauliai, Bielskai, Gailiesiūtė, Gierstikai, Gleveckai, Mark Golden, Ramutė Kemezaitė, Danguolė Kviklytė, Sigutė Mikrut, Liulevičiai, Lukai, Nemickai, Norušiai, Meilai, Daiva Markelytė, Stepaičiai, Smulksčiai, Utz, Zliobai, Keželiai, R. Saib, Vygantai. Žinias iš Lietuvos gaudavo per Rimantą Dirvonį, dr. Tomą Remeikį ir „Hot Line“. Grupės

nariai rašė laiškus politikams Lietuvoje ir ragino visuomenę Amerikoje rašyti laiškus senatoriams. Taip pat rengė demonstracijas ir rinko parašus Čikagos miesto centre, kad Prezidentas Dž. Bušas pripažintų Lietuvos Nepriklausomybę *de jure*. „AFE“ grupei vado-

Reklaminėje švieslentėje - dailininko Vinco Luko suprojektuotas narvelis, kabantis ant pagrindinės Sovietų Sąjungos emblemos „pjautuvo ir kūjo“, iš kurio išskrenda Lietuvos valstybinės vėliavos spalvų paukštelis, su priedu – „Let President Bush know“.

vavo dr. Jolita Narutienė, jai priklausė apie 20 žmonių, tarp jų – Daiva Meilienė, kuri manė, kad, siekiant padėti Lietuvai, būtina įsijungti į Amerikos

politinį ir visuomeninį gyvenimą. Ypač, jos manymu, svarbu parodyti, kad yra daug lietuvių, kurie aktyviai dalyvauja JAV politiniame gyvenime. Tuo tikslu surengėme susitikimą „prie puoduko kavos“ pas dr. Audronę ir dr. Šarūną Užgiris Highland Parke siekiant susitikti su Brenda Edgar, kurios vyras Jim kandidavo į Ilinojaus valstijos gubernatorius. Tokia buvo pirmą pažintis su jų šeima ir Patricia (Pat) Michalski. Su jais bendravome ir kartu su Daivos Meilienės šeima buvome pakviesti į Jim Edgar inauguraciją, kur, per spaudos konferenciją, buvo galimybė paminėti Sausio 13-osios įvykius Lietuvoje. Vėliau Daivai Meilienei kilo mintis kartu su manimi naudoti „Press Pass“ įvairiems susitikimams su politikais, nes kitaip jų nebuvo galimybių pasiekti. Politikai tuo metu labiau domėjosi Kuveitu nei Lietuva. Taip susitikome su ponais Bušais, Jim Bakker, M. Gorbačiovu, L. Valensa ir jo žmona, H. Kissinger, George (Saros) Sorosu, ir kitais.

Sužinoję, kad M. Gorbačiovas kalbės „Sheridan“ viešbutyje, Čikagoje, mano vyras Donatas padarė plakatą iš nuotraukos, kur po tanko vikšrais matyti Loreta Asanavičiūtė, ir norėjo jį įteikti M. Gorbačioviui. Laukėme jo viešbučio antrame aukšte, kol visų paprašė sueiti į

Visur, kur tik eidavau, nešiojau su savimi seges ir lipdukus su dailininko Vinco Luko suprojektuotu narveliu, kabančiu ant pagrindinės Sovietų Sąjungos emblemos „pjautuvo ir kūjo“, iš kurio išskrenda Lietuvos valstybinės vėliavos spalvų paukštelis, su priedu – „Let President Bush know“. Taip pat prie Ilinojaus 294 greitkelio, dr. Austei ir dr. Mindaugui Vygantams padedant, išnuomojom reklaminę švieslentę su tuo pat vaizdu ir užrašu. Informaciją apie Lietuvos padėtį taip pat norėjome pateikti ir Amerikos žiniasklaidoje anglų kalba, tuomet palaikiau ryšius su Beverly Cooper, kabelinės programos „Cooper's Corner“ Highland Parke savininke. Ji sutiko, kad pasirūpinčiau pašnekovais, kurie kalbėtų įvairiomis temomis jos laidoje. Aš, žinoma, pasirūpinau, kad laidoje dalyvautų žmonės, kurie galėtų kalbėti apie padėtį Lietuvoje – Regina Narušienė, dr. Tomas Remeikis, Zenonas Rekašius, Aleksandras Štomas, po karo augęs LKPCCK pirmojo sekretoriaus Antano Sniečkaus šeimoje. Taip pat su II kanalo programa „Chicago tonight“ vyko iš Čikagos į Vašingtoną, kur, atvykus M. Gorbačioviui, vyko demonstracija. Esu išsaugojusi nuotrauką, kurioje dr. Vidas Nemickas, dr. Vytas Saulis ir dr. Aras Tijūnėlis, mūsų sūnus, vaizduoja Lietuvą, Latviją ir Estiją kaip Sovietų Sąjungos kalines. Išleidome seges net prancūzų kalba ir išsiuntėme į Prancūziją, kad M. Gorbačiovas, kur tik benuvyktų, visur matytų narvelį su užrašu „Freedom for Lithuania“, tarsi iš Šarlio Pero pasakos „Batuotas katinas“ – Kieno čia žemės? Mano pono. O čia visur, kur beatvyktum, maitai – Lietuvos žmonės siekia Nepriklausomybės...

Iš „Freedom for Lithuania“ išaugo Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“. Padėti Lietuvos vaikams po PLB sparnu jis įsikūrė tuomet, kai PLB pirmininkas Bronius Nainys konstatavo, kad Lietuvai reikia pagalbos įvairiose srityse. Mano vyras stengėsi Lietuvos industriją sujungti su Vakarų, pvz., savo įmonės „Viskase“ korporacijos filialu Paryžiuje. Taigi, siekdami suteikti Lietuvai reikiamą pagalbą, aktyviai dalyvavome JAV politiniame gyvenime, pvz., su respublikonais palaikė ryšius Miliūnas, Jasinevičius, Casey Oksas; su demokratais – Rimas Domanskis ir Stanley Balzekas. Tik apmaudu, kad tuomet, kai Barack Obama buvo išrinktas į Ilinojaus „legislature“ Springfield, neužmezgė su juo ryšių. Jis mažai nežinojo apie Lietuvą.

Parengė „Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė

Grupė „Americans for Lithuanian Freedom“, kurios tikslas buvo Lietuvai skubiai teikti pagalbą atkuriant Nepriklausomybę.

LR KRAŠTO APSAUGOS MINISTRAS R. KAROBLIS SU JAV GYNYBOS SEKRETORIAUS PAVADUOTOJU V. G. MERCADO APTARĖ BENDRADARBIAVIMĄ GYNYBOS SRITYJE

Sausio 16 d. LR krašto apsaugos ministras Raimundas Karbolis susitiko su į Lietuvą atvykusiu JAV gynybos departamento sekretoriaus pavaduotoju gynybos strategijai, planams ir pajėgumams Victorino G. Mercado. Susitikime aptartas dvišalis gynybinis bendradarbiavimas, JAV paramos Baltijos šalių gynybos pajėgumams vystyti įsisavinimas, bendradarbiavimas įsigijimų srityje.

Ministras pabrėžė, jog Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas gynybos srityje dar niekada nebuvo toks intensyvus. „JAV pajėgos Lietuvoje, Kongreso parama mūsų pajėgimų vystymui – visa tai dar kartą parodo JAV įsipareigojimą Lietuvos ir Baltijos šalių saugumui“, – akcentavo ministras R. Karoblis. Naujai patvirtintame JAV gynybos biudžete numatyta skirti papildomus 175 mln. JAV dolerių Baltijos šalių pajėgumų vystymui. 50 mln. JAV dolerių bus skirta oro gynybos stiprinimui. Oro gynybos pajėgumų vystymas yra vienas dvišalio bendradarbiavimo su JAV prioritetų, kuriam Lietuva skiria ypatingą dėmesį. Stiprindama šiuos pajėgumus Lietuva perka ir norvegiškas

JAV gynybos departamento sekretoriaus pavaduotojo gynybos strategijai, planams ir pajėgumams Victorino G. Mercado vadovaujama delegacija Vilniuje.

Giedrės Maksimovicz / KAM nuotr.

vidutinio nuotolio oro gynybos sistemas NASAMS.

Savo ruožtu JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas V. G. Mercado gyrė Lietuvą už įsipareigojimų gynybai vykdymą. „Jūs esate maži, bet darote daug daugiau nei leidžia jūsų galimybės“, – susitikime sakė jis.

JAV gynybos departamento sekretoriaus pavaduotojas gynybos strategijai, planams ir pajėgumams Victorino G. Mercado su delegacija

Lietuvoje lankosi sausio 15-18 dienomis. Vizito metu V. G. Mercado taip pat dalyvaus Užsienio reikalų ministerijos organizuojamame „Sniego susitikime“ Trakuose.

JAV yra Lietuvos strateginė partnerė ir pagrindinė Baltijos regiono saugumą užtikrinanti sąjungininkė, aktyviai dalyvaujanti įgyvendinant saugumo užtikrinimo priemones Baltijos šalyse, stiprinant regiono saugumą ir stabilumą.

Tvirtą JAV įsipareigojimą Baltijos valstybių saugumui atspindi bendrų pratybų gausa, šiuo metu Lietuvoje dislokuotas JAV batalionas, augantys įsigijimai iš JAV, tarp kurių ir du itin dideli šiuo metu vykdomi projektai – iš JAV Vyriausybės Lietuvos kariuomenei perkami šarvuotieji kovinės paramos visureigiai JLTV bei planuojami įsigyti sraigtasparniai UH-60 „Black Hawk“.

LR KAM

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ KVICIA LIETUVIŲ IŠEIVIJOS STUDENTUS DALYVAUTI PROGRAMOJE LISS IR PENKIAS SAVAITES PRALEISTI LIETUVOJE

„Lietuvių išeivijos studentų stažuotė“ (LISS) – 5 savaičių JAV lietuvių bendruomenės vykdoma programa Lietuvoje, suteikianti studentams galimybę stažuotis pagal savo pasirinktą profesiją, patobulinti lietuvių kalbos žinias ir susipažinti su Lietuvos kasdieniais bei kultūriniu gyvenimu ir šiose srityse vykstančiais pokyčiais.

„Stažuotė metų programos dalyviai gali kur kas geriau pažinti Lietuvą, jos vidinius procesus bei sustiprinti savo socialinius ryšius. Taip Lietuva jiems tampa dar artimesnė. Taip pat LISS programa turi intensyvią kultūrinę programą – studentai keliauja po Lietuvą, susitinka su šviesiais Lietuvos žmonėmis, taip giliau suvokdami lietuvių tapatybę. Taip pat jie atranda kuriančią, atvirą ir aukštųjų technologijų plėtra garsią, vis labiau vakarietišką Lietuvą. Studentai lankosi biomedicinos, lazerių įmonėse, aukštųjų technologijų mokslo centruose.“, – sako LISS programos vadovė Romena Čiūtienė. Pasak jos, programos dalyviai, sėkmingai užbaigę stažuotę, ne tik gali savo gyvenimo aprašymą papildyti darbo Lietuvoje

patirtimi, bet ir gauna universitetinių kreditų, nes JAV lietuvių bendruomenė bendradarbiauja su Lietuvos universitetais: nuo 2010 m. – su Vytauto Didžiojo universitetu, 2017 m. – su Vilniaus universitetu ir Vilniaus Gedimino technikos universitetu.

„LISS programa yra labai vertinga gyvenimo patirtis. Visų pirma tu gauni naudingos patirties pagal savo studijų kryptį, kas yra nepaprastai svarbu prieš pradėdant profesinę karjerą. Be to tai yra tarptautinė darbo patirtis, kuri priverčia tave išeiti iš komforto zonos. Tai yra skirtinga darbo atmosfera su skirtingais siekiais ir tikslais. Ji praturtina tavo požiūrį į darbo esmę. LISS programa viršijo mano lūkesčius tiek dėl darbo stažuotės, tiek dėl kultūrinės veiklos kokybės“, – sako LISS programos 2019 dalyvis iš Kanados Lukas Janowicz.

„Vizitas Vaidoto batalione buvo tikrai įdomi patirtis, kurią rekomenduočiau bet kuriam, kas domisi Lietuvos saugumu. Karinis dalinys ir jo vidaus tvarka darė didelį įspūdį. Kariai supažindino mus su karinio gyvenimo kasdienybe ir buitimi. Tiesą sakant,

patirtis buvo gana įkvepianti. Jie netgi privertė mane pagalvoti apie kario karjerą ateityje. Esu labai dėkingas Lietuvos kariams už šią galimybę“, – sako LISS programos 2019 dalyvis Daniel Kwiatkowski iš Iliojaus valstijos.

„Dalyvavimas LISS programoje ir praleistos penkios mano vasaros savaitės Vilniuje, Lietuvoje, buvo nepaprasta kelionė, pilna profesinės patirties, susitikimų su Lietuvos lyderiais ir nuostabių gražios šalies vaizdų. Kasdien stažavausi aplinkos apsaugos agentūroje VŠĮ Baltijos aplinkos forumas, taip dar pagilindama savo susidomėjimą ir aistrą natūralios gamtos išsaugojimui. Stažuotė suteikė neįtikėtiną galimybę stebėti ir dalyvauti retų paukščių išsaugojimo projekte. Vakarai ir savaitgaliai buvo praleisti siekiant kuo daugiau sužinoti apie Lietuvą ir jos kultūrą. Per LISS programą aš supratau, kad Lietuva siūlo daug daugiau galimybių negu lig šiol galvojau“, – sako LISS 2019 programos dalyvė Daria Pachucka iš Los Andželo.

„Nors Lietuvos pažanga labai motyvuoja, aš suprantu,

kad be LISS programos nebūčiau galėjęs visa tai pamatyti ir suprasti. Buvimas LISS programoje yra didelė laimė, kuri suteikia studentams galimybę dalyvauti daugelyje skirtingų renginių ir susitikimų, kas be programos nebūtų įmanoma. Įvairūs mokslo institutai, susitikimai su politikais ir rekreacinės veiklos, kuriose dalyvavo studentai, buvo neįkainojama patirtis, kurios nekeisčiau į nieką. Ypatingai proaktyvi buvo ir LISS vadovybė, kuri užtikrino, kad kiekvienas programos dalyvis gautų vertingą ir individualiai specifinę darbo patirtį. Tokios įtraukiančios darbo stažuotės ir gerai suplanuotos kultūrinės programos derinys yra būtent tai, kas daro LISS išskirtiniu projektu“, – apibendrina LISS dalyvis Tomas Vyšniauskas iš Kalifornijos.

2020 metų LISS programos trukmė – nuo birželio 13 d. iki liepos 19 d. Registracija vyksta iki kovo 1 d.

Naujienas apie programą LISS sekite <https://www.facebook.com/LISSinternships>, Instagram @liss_summer_in_lithuania arba internetiniame puslapyje <http://liss-vasara.lt/>

LISS programos vadovė Romena Čiūtienė

VILNIUJE IŠKILS PAMINKLAS ANTANUI SMETONAI

LR Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis sudarė darbo grupę paminklo Vasario 16-osios Akto signatarui, Lietuvos Tarybos Pirmininkui, Lietuvos Valstybės Prezidentui Antanui Smetonai Vilniuje sukūrimo darbams organizuoti, kuriai vadovaus Deividas Matulionis – Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas.

„Manau, išties simboliška, jog šiemet, švęsdami Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-ąją, imamės sostinėje tinkamai įamžinti istorijos raidą, o ypač lietuvių puoselėjimui svarbią asmenybę. Juk būtent Jono Basanavičiaus, Antano Smetonos ir jų bendraminčių pastangomis 1918 metais iš geopolitinių ūkanų iškilo Lietuvos valstybė, buvo padėti tvirti pamatai ateičiai“, – sako D. Matulionis.

Premjero sudarytoje darbo grupėje dirbs Prezidento vyriausioji patarėja S.Šulcė, Vyriausybės kanceliarijos atstovai, Architektų sąjungos pirmininkė R.Leitanaitė, Dailininkų sąjungos pirmininkė E.Utarienė, kultūros viceministrė I.Veliutė, Lietuvos dailės muziejaus direktorius A.Gėlūnas, Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorė R.Kačkutė, Lietuvos istorijos instituto XX amžiaus istorijos skyriaus vyresnysis mokslo darbuotojas A.Kasparavičius, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Mokslo centro vyresnysis mokslo darbuotojas A.Eidintas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Naujosios istorijos katedros asistentas N.Černiauskas, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Istorinės atminties komisijos pirmininkas G.Jaunius, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus vyresnioji patarėja R.Matonienė. Darbo grupė prireikus taip pat galės pasitelkti nepriklausomų ekspertų, valstybės institucijų, įstaigų ir organizacijų atstovų.

Darbo grupei pavesta – suderinus su Vilniaus miesto savivaldybe, pasiūlyti Vilniaus miesto viešąją erdvę Vasario 16-osios Akto signataro, Lietuvos Tarybos Pirmininko, Lietuvos Valstybės Prezidento A. Smetonos paminklui pastatyti, parengti pasiūlymus dėl paminklo meninės-architektūrinės idėjos konkurso organizavimo ir iki 2020 m. kovo 16 d. pateikti juos Vyriausybei. **LRV**

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE PAMINĖTA LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA

Prie Laisvės kovų vado A. R. Vanago paminklo LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius su JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininke Violeta Valaityte iškilmingai padėjo vainiką ir uždegė žvakes.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Š.m. sausio 12 d., sekmadienį, Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijos Bažnyčioje išeivijos lietuviai susirinko į kunigo Algio Baniulio SJ aukojamas šv. Mišias švęsti Viešpaties Krikšto iškilmę, kuria užbaigiamas liturginis Kalėdų laikas ir, dalyvaujant Lietuvos Respublikos generaliniam konsului Čikagoje Mantvydui Bekešiui, R. Banys šeimos salėje pagerbti prieš 29 metus, Sausio 13–ąją, per sovietų agresiją žuvusių Lietuvos laisvės gynėjų atminimą.

Per Viešpaties krikštą buvo apreikštas Švč. Trejybės slėpinys, taigi Kristaus krikš-

to šventei visoje patristikos tradicijoje teikiamas ypatingas dėmesys ir, po Velykų, ji yra seniausia šventė Bažnyčios liturgijoje, kaip pabrėžė popiežius Benediktas XVI. Krikštas tampa tiltu tarp Jo ir mūsų, keliu, per kurį Išganytojas tampa mums pasiekiamas. Meilė ir nusižeminimas – tai Jėzaus kelias, tačiau juo ir mes esame kviečiami eiti. Tai kelias į šventumą. Kiekvienam mūsų šis kelias individualus. Kaip ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę kelias, kurį jie pasirinko. „Dėkokime Dievui už jo atneštą šviesą ir Amžinybę, apšvietusią mūsų gyvenimo kelią ir prašykime Amžinąją

šviesą suteikti Sausio 13–osios aukoms”, – kalbėjo kunigas A. Baniulis SJ.

Po šv. Mišių kunigas A. Baniulis SJ susirinkusiuosius bažnyčioje pakvietė į PLC esančioje R. Banys šeimos salėje JAV LB Lemonto apylinkės valdybos rengiamą minėjimą Sausio 13–osios aukoms pagerbti, kur buvo išdėliotos žuvusiųjų už Lietuvos laisvę nuotraukos, šalia kurių uždegtos Trispalvės spalvų žvakės – tarsi apgintos laisvės bei pergalės prieš brutalią jėgą simbolis. Renginys prasidėjo Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vėliavnešiams iškilmingai įnešus į salę Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos Respublikos vėliavas bei, akompanuojant Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijos

choro vadovei Jūratei Grabliauskienei, sugiedojus šių šalių himnus, po kurių skambėjo JAV LB Lemonto apylinkės valdybos narės Janinos Sučylienės skaitomos savos kūrybos eilės.

Prasidėjus minėjimui susirinkusiuosius pasveikino renginio vedėja JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė Violeta Valaitytė ir, kartu su pavaduotoja Alvyda Gudėnienė, skaitė žuvusiųjų už Lietuvos laisvę sąrašą su jautriai aprašytais biografijomis. Kiekvienas perskaitytas vardas su pateiktomis žūties aplinkybėmis ar artimųjų prisiminimais sujaudino susirinkusiuosius ir ne vienas jų šluostėsi ašaras į salę, paminint kiekvieną iš žuvusiųjų, Maironio lituanistinės mokyklos mokiniams įnešant po degančią žvakelę ir pastatant šalia žuvusiojo nuotraukos. Pirmąją žvaku-

susirinkusiems į minėjimą, pakvietė visus išreikšti pagarbą žuvusiesiems prie partizanų vado generolo Adolfas Ramanauskas–Vanago paminklo.

Renginys pasibaigė Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vėliavnešiams iškilmingai išnešus iš salės Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos Respublikos vėliavas, ir visi susirinko prie Laisvės kovų vado A. Ramanausko–Vanago paminklo, kur LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius su JAV LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininke Violeta Valaityte iškilmingai, dalyvaujant Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje vėliavnešiams, padėjo vainiką ir uždegė žvakes.

Dalis minėjimo dalyvių, grįžę į salę, ilgai dalijosi tos nakties prisiminimais, o kartografas bei sfragis-

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba po Sausio 13-osios minėjimo. Iš kairės: Raimondas Armonas, Alvyda Gudėnienė, Nijolė Danielson, Paulina Liauba, Violeta Valaitytė (pirmininkė), Roma Langė, Janina Sučylienė, Petras Valius.

JAV LB Lemonto apylinkės valdybos archyvo nuotr.

2005 m. Filatelistų draugijos „Lietuva“ išleistas kartografo bei sfragisto inžinieriaus Rimanto Kunčo–Žemaitačio sukurtas Sausio 13–ajai skirtas suvenyrinis vokas.

tę į salę įnešė Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijos seselė Laimutė Kabišaitytė. Baigus skaityti visi, susirinkę į minėjimą, buvo paprašyti tylos minute pagerbti Sausio 13–ąją žuvusius už Lietuvos laisvę.

Renginį tęsė Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, pasidalijęs su renginio svečiais jautriais prisiminimais apie to meto įvykius. „Laisvės gynėjų dieną mes ne tik pagerbiame visus žuvusius už Lietuvos laisvę, bet ir primename jaunajai kartai, kad laisvę reikia branginti ir už ją kovoti”, – sakė LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius kreipdamasis į Lemonto apylinkės narius ir, padėkojęs organizatoriams bei dalyviams,

tas inžinierius Rimantas Kunčas–Žemaitaitis supažindino su jo paties sukurtais 2005 m. Filatelistų draugijos „Lietuva“ išleistais tai progai skirtais suvenyriniais vokais. Ant vokų užklijuoti Maltos pašto ženklai primena apie Dž. Bušo ir M. Gorbačiovo susitikimą Viduržemio jūroje, prie Maltos salos, kur Sovietų Sąjungos karo laive *Maksim Gorkij* įvyko slaptas jų susitarimas, po kurio Sausio 13–ąją, vadinamąjį Kruvinąjį sekmadienį, SSRS buvo pradėtas nepaskelbtas karas prieš Lietuvą, o 1991 m. sausio 15 d. Irakui buvo nurodytas terminas iš Kuveito išvesti kariuomenę. Nevykdant ultimatumo sąlygų JAV pradėjo ginkluotus veiksmus, vadinamus operacija Desert Storm.

„Dirvos“ korespondentė
Živilė Gurauskienė

KVARTETAS „CONFERO” DEBIUTAVO HAMBURGE

Fortepijoninis kvartetas „Confero” (iš kairės): smuikininkas Algirdas Šochas, pianistas Ugnius Pauliukonis, altininkė Jonė Kaliūnaitė ir violončelininkas Vytautas Sondeckis.

Evelinos Kislych-Šochienės nuotr.

Sausio 5 dieną mažojoje Hamburgo Elbės filharmonijos salėje koncertavo fortepijoninis kvartetas „Confero”. Smuikininkas Algirdas Šochas, altininkė Jonė Kaliūnaitė, violončelininkas Vytautas Sondeckis ir pianistas Ugnius Pauliukonis savo muzikinėje programoje publikai pristatė Arvydo Malcio kūrinį kvartetui „Milky Way”, taip pat Gabrielio Forė bei Johano Brahmsio kūrinius.

Kvarteto narys Algirdas Šochas džiaugėsi pavykusi

renginiu: „Tai buvo nuostabus koncertas, į kurį buvo išparduoti visi bilietai. Itin šilta publika bisavo net atsistojusi. Pasak organizatorių ir salės darbuotojų, mažojoje salėje tai gana retas reiškinys. Džiaugiamės galėję atstovauti Lietuvai ir Trakams, šių metų Lietuvos kultūros sostinei.”

„Tai buvo puikus koncertas. Mane ypač sužavėjo Gabrielio Forė fortepijoninio kvarteto interpretacija, kūrinyms atliktas itin jautriai ir gražiai. Malcio kūrinio nebuvau girdėjusi, tai buvo nuo-

taikinga ir užkrečianti koncerto įžanga. Po jo bendraudama su publika ir svečiais galėjau daugiau sužinoti apie Lietuvą, jos kultūrą. Džiaugiuosi galėjusi dirbti su „Confero” kvartetu, kuris savo muzikine veikla stiprina dvišalius ryšius”, – įspūdžiais dalijosi koncertinės agentūros „Büro für Künstler” atstovė Kristina Patzelt.

Koncertą organizavo „Büro für Künstler”, projekto partneris – Lietuvos kultūros institutas, koncerto rėmėjas – UAB „Bioanalizės sistemos”. **LR KM**

GYVENIMO UPĖ

Gražina Stauskienė

*Gyvenimas teka kaip upė srauni,
Atrodo tik vakar kaip buvom jauni,
Taip bėga pro šalį diena ir naktis,
Tolyn vis greityn, kol dar plaka širdis....*

*Prisimenam šokius ir kojas miklias,
Trepšėjom lyg ryto, dainavom dainas,
Galvojom, kad mums ta senatvė netiks,
Nors metai prabėgs, bet širdis jauna liks...*

*Ir manėm gyvenimas ilgas dar bus,
Taip laukėm rytojaus ateiti pas mus,
Ir greit atskubėjo dienele laukta,
Su ja atkeliavo ir metų našta...*

*Draugai išbyrėjo, jų liko mažai,
Prabėgo linksmybės ir buvę juokai,
Dabar pasiguodžiam nors žodžiu geru,
Ir džiaugiamės turint nors porą draugų.*

*Mylėkim viens kitą kol plaka širdis,
Prabėgę meteliai atgal nebegrįž.
Ką jaučiam širdy išdalinkim kitiems,
Gyvenimo upė juk teka visiems.*

2007 m. kovo 5 d.

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

JONO MEKO KŪRYBA PRISTATYTA IZRAELYJE

Prisimenant legendinį lietuvių menininką Joną Meką praėjus beveik metams po jo išėjimo sausio 16 d. Izraelyje atidaryta pirmoji jo kūrybai skirta paroda. Tel Avivo HaMidrasha galerijoje pristatyti darbai, atspindintys J. Meko kūrybos daugiabrumiškumą: vaizdo medžiaga, fotografijos, knygos.

J. Mekas, dažnai apibūdinamas kaip avangardinio kino krikštatėvis ir kino dienoraščio žanro kūrėjas, per daugelį metų dokumentavo save, savo tiek biologinę, tiek kūrybinę šeimas – jį supusius ir kartu dirbusius kūrėjus. Per savo karjerą jis bendradarbiavo su daugybe menininkų ir iškilių Niujorko kultūrinės terpės asmenybių, įamžino tokias žvaigždes kaip Andy Warholas, Johnas Lennonas, Yoko Ono, Alanas Ginsbergas, Salvadoras Dali, Jackie Kennedy ir daugelį kitų.

„Mano dvi šeimos” pavadintą parodą Tel Avive kuravo Avi Lubinas – dėstytojas, redaktorius ir 2019 m. Izraelio paviljono Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje kuratorius. Parodoje pristatomas J. Meko filmas „Walden

1969” – trijų valandų trukmės dienoraštis, fiksuojantis menininko kasdienybę, artimą aplinką, draugus ir Niujorko kultūrinę aplinką septintame XX a. dešimtmetyje. Jame įamžintas ir vienintelis išlikęs pirmojo legendinės grupės „Velvet Underground” koncerto įrašas.

Izraelio publika gali išvysti ir 120 fotografijų iš serijos „Mano dvi šeimos” bei kūrinį „Project 365”, kurį J. Mekas kasdien filmavo visus metus. Šis darbas virto 12 ekranų, dedikuotų vienam iš tų metų mėnesių, instaliacija. Taip pat galerijos lankytojams bus prieinama skaitykla, kurioje jie galės apžiūrėti kitus J. Meko video darbus, pavartyti jo knygas „Pokalbiai su filmų kūrėjais” („Conversations with filmmakers”), „Neturėjau kur eiti” („I had nowhere to go”) ir šiemet išleistą „Atrodo, gyvenau: Niujorko dienoraščiai, 1 t., 1950–1969” („I seem to live: The New York Diaries. vol. 1, 1950–1969”). Šioje erdvėje planuojami ir vieši J. Meko kūrybai skirti renginiai – paskaitos, susitikimai, diskusijos.

J. Mekas (1922–2019) –

Izraelyje atidaryta pirmoji Jono Meko kūrybai skirta paroda.

LR KM

filmų režisierius, menininkas ir poetas, „Film-Makers’ Cooperative” įkūrėjas, žurnalo „Film Culture” vyriausiasis redaktorius šeštajame ir septintajame XX a. dešimtmėčiuose. Jo darbai eksponuoti 51-ojoje Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje, MoMa muziejuje Niujorke, Pompidou centre Paryžiuje, Ermitažo muziejuje Sankt Peterburge, Serpentine galerijoje Londone ir daugelyje kitų vietų.

Kino režisierius Jimas

Jarmushas yra apie J. Meką yra pasakęs: „Jonas Mekas buvo gamtinė jėga – nepailstanti meninė energija. Jis nepaisė žanrų ir laužė visas taisykles, visuomet teikdamas pirmenybę grynai ekspresijai ir eksperimentavimui, o ne formulėms ir kitų lūkesčiams. Jis buvo ir yra vienas labiausiai įkvepiančių menininkų, kuriuos esu kada sutikęs – poetinė Kung Fu meistro versija. Tegyvuoja Jonas Mekas!”

Atrodo, kad parodos Tel

Avive kuratorius tam pritaria – A. Lubinas akcentavo J. Meko ekspozicijos svarbą Izraelyje, kur menininko darbai tokia kontekste niekada nebuvo rodyti. Jau dabar planuojami pagrindinių šalies meno akademijų studentų vizitai į galeriją, kur jie galės nuodugniau susipažinti su J. Meko kūryba.

Projektą iš dalies finansavo Lietuvos kultūros institutas, jis įgyvendintas bendradarbiaujant su menininko sūnumi Sebastianu Meku.

LR KM

IN MEMORIAM:

ROMUALDUI KAŠUBAI, PH.D., P.E., DR. (HON.)

ROMUALDAS KAŠUBA
(1931.03.23-2019.10.10)

Romualdas Kašuba gimė Kaune, 1931 metų kovo 23 dieną. Kaune jis baigė *Montessori* mokyklą, kurią dažnai prisiminėdavo, stebėjosi ir džiaugėsi, kad po daugelio metų dar palaikys ryšį su buvusiais bendraklasiais. Lietuvoje spėjo baigti ketvirtą gimnazijos klasę, kai, užėjus Sovietų okupacijai, su tėvais Juozu ir Ona (Savinyte) bei broliu Jonu, 1944 m. spalio mėn., teko pasitraukti nuo raudonojo teroro. Vokietijoje Romui teko dirbti ūkio darbus su karo belaisviais iš Belgijos. Karui pasibaigus jis baigė gimnaziją Miunchene.

Į JAV šeima atvyko 1948 m. gruodžio mėnesį. Dvejus metus padirbęs fabrikuose Niujorke ir Čikagoje Romualdas pradėjo mechaninės inžinerijos studijas University of Illinois, Urbana-Champagne su rezultatais B.S. (1954), M.S. (1957) ir Ph.D. (1962). Studijas nutraukdavo darbas „Danly Machinery Corporation“ Čikagoje ir tarnavimas JAV kariuomenėje. Bebaigiant Ph.D. studijas Romualdas susipažino su Nijole Mekyte, sukūrė šeimą, išsikėlė į Klivlendą. Gimė dukterys Vida ir Dalia.

Daug metų jis dirbo metalų gamybos procesų tobulinimo ir erdvių tyrimo sferose. Tuo metu dėl valstybinės saugos ir industrinio konkurencingumo buvo uždrausta spausdinti jo mokslinius darbus, o jų buvo tuomet per trisdešimt.

Dirbdamas „aerospace“ firmoje TRW, Inc. Romualdas dalyvavo projektuose „Saturn IV“, „Lunar Excursion Module of the Apollo System“ ir t.t. Įdomu tai, kad 1968 metais TRW paskoli-

no dr. Kašubą trejiems metams „Cleveland State“ universitetui, kad jis jiems sukurtų pobakalaurinės mechaninės inžinerijos programas.

Profesorijant „Cleveland State“ universitete vasaromis dr. R. Kašuba dirbo „Warner and Swasey Research Center.“ Paskaitas Romualdas yra skaitęs Japonijoje, Kinijoje, Lietuvoje, Vokietijoje, Danijoje, Italijoje, Australijoje, Lenkijoje ir Prancūzijoje. Dr. Romualdas Kašuba buvo labai vertinamas ir jam įteikta daug apdovanojimų: *Fellow American Society of Mechanical Engineers (ASME); Certificate of Appreciation from ASME Design Division; Distinguished Faculty Award, Cleveland State University; Sigma Xi; Tau Beta Pi; Certification of Recognition from NASA Inventions and Contribution Board for Developing New Technology.*

1994 metais, Tokijo *Institute of Technology* kviestas kaip „distinguished scientist“, Kauno technologijos universitetas jam suteikė Garbės daktaro laipsnį. 2004 metais mechaninės inžinerijos fakultetas *University of Illinois* įteikė jam „Distinguished Alumnus Award“, o Lietuvos Respublikos Švietimo ministerija pagerbė jį už gyvenimo pasiekimus inžinerijos ir technikos srityse. Dr. R. Kašubos pastangomis, bendro inžinerijos lavinimo programa „EUGENES“ buvo prieinama 25,000 *Northern Illinois University* studentams bei pramonės vadovams.

Dr. Romualdas Kašuba visuomet turėjo labai aukštus iššūkius ir standartus. Juos

pasiekti jam prireikdavo daug pastangų. Universitete jis kėlė inžinerijos akreditavimo standartus. Kolegos stebėjosi jo inžinerijos žinių gilumu, ką byloja jo mokslo darbų temos – Medžiagų atsparumas ekstremaliose sąlygose; Erdvės sistemų konstrukcija maksimaliam patikimui; Hiper-dinamika; Mechaninių jėgų perdavimo sistemos; Efektyvių didžiųjų vėjo turbinų struktūra pasaulyje ir t. t.

Dr. Romualdas Kašuba, 1968 m. pradėjęs profesoriauti *Cleveland State University*, per pasižymėjimus progresyviai kilo, kol 1985 m. gavo paskyrimą tapti visos „College of Engineering“ doktorantūros programos vedėju. Po nacionalinio konkurso, 1986 m. buvo išrinktas sukurti naują inžinerijos programą *Northern Illinois University (NIU) „College of Engineering and Engineering technology“ (CEET)*. Tai įgyvendinti reikėjo milžiniškų pastangų – reikėjo organizuoti paramą, pastatus, atrinkti profesūrą keturiems departamentams. Jam 2004 metais išeinant į pensiją kaip *Dean Emeritus*, didžioji universiteto salė buvo pavadinta jo vardu – „Dean Romualdas Kašuba Auditorium“. Jis tapo pirmuoju „Dean“ dar projektuojamo *NIU „College of Engineering and Engineering Technology“*. Ant Kašubos pečių buvo iššūkis išvystyti tokio lygio kolegija, kuri atitiktų aukščiausius nacionalinius standartus. Turėdamas 11 metų industrinės ir 18 metų akademinės patirties, nestokodamas ir administracinės, dr. R. Kašuba buvo tam pasirėngęs.

Dr. R. Kašubai vadovaujant, kolegija su Elektros, Mechaninės, Industrijos ir Technologijos inžinerijos departamentais išaugo, buvo skaičiuojama iki 1,620 studentų, 50 profesorių, 10 „adjunct“ (dalino etato) profesorių, 60 po-bakalauriniais asistentais ir dar 20 „staff members“.

Labai greitai gavusi aukštą *ABET* įvertinimą, kolegija turi pasaulinio masto įrangą, kelis tyrimų centrus, produktyviai bendradarbiauja su valstybinėmis agentūromis. Svarbiausia, kad kolegija tapo pripažinta nacionaliniu lygmeniu dėl kokybiškų edukacinių programų, sėkmingo akreditavimo. Po 17 metų, dr. Romualdui Kašubai išeinant į pensiją, *Northern Illinois* universitetas jam suteikė „Dean Emeritus“ ir „Professor Emeritus“ titulus.

Ypatingai svarbios buvo R. Kašubos pastangos Lietuvai, pvz. tarp *NIU CEET* Tarybos narių buvo dr. Stepas Matas, Romas Bublys, dr. Donatas Tijūnėlis ir Valdas Adamkus.

Mechanikos inžinierius dr. Algirdas Marchertas buvo pakviestas dėstyti mechanikos inžinerijos departamente. Gal pasitarnavo tėvų auklėjimas, gal tarnavimas JAV kariuomenėje, tačiau Romas tapo labai nuoseklus, preciziškas, pateikdavo itin tikslius duomenis, rezultatus. Jis didžiavosi savo žento Mark Metzger komendantūra lėktuvnešio „USS Carl Vinson“ veikla, kurį lankydavo ir mums apie jį dažnai pasakodavo. Galbūt Romas būtų buvęs neblogas ūkininkas, jei meilė inžinerijai nebūtų nugalėjusi... Gyvendami Čikagos priemiestyje *St. Charles* Kašubos turėjo didelį sklypą, kuriame Romas augino visą jūrą pomidorų, aviečių ir serbentų. Su Nijole jis kviesdavosi draugus paviešėti ir pasirinkti sodo gėrybių.

Sekmadieniais, nors gyveno toli nuo Pasaulio lietuvių centro (PLC) Lemonte, IL Romas ir Nijolė atvažiuodavo į PLC, kur Palaimintojo Jurgio Matulaičio Misijoje aukojamos šv. Mišios, PLC salėje laukia kavutė, dažnai būna įvairūs renginiai. Jau tokį kelia įveikę, Kašubos neskubėdavo namo, pasinaudodavo progą su bičiuliais pabendrauti, papietauti restoranuose „Smilga“ arba „Old Vilnius“.

Romui ypatingai patiko a.a. Aldonos Šoliūnienės, o dabar jos dukters Zitos Kušeliauskienės, renginiams gaminamos salotos. Žinojome, kad paskutinį žalią lapelį dubenėlyje reikia palikti Romui.

„Smilgoje“ užsisakydamas kopūstų sriubos, Romas mėgavosi bulvėmis. Kartą, nepagalvojo ir besiteiraudamas ar yra bulvių sriuboje ar jos patiekiamos atskirai, paklausė „Ar bulvės viduj ar lauke?“ Sužiurom pro langą...

Romualdas mėgo sportą – jam patiko stebėti varžybas ir pačiam sportuoti. Jis žaidė futbolą („soccer“), priklausė „Great Neck L.I., N.Y. Soccer Club“, buvo Čikagos „LITHS Soccer Club“ narys.

Išėjęs į pensiją, būdamas *NIU emeritus*, dr. R. Kašuba universitete tebeturėjo savo kabinetą ir dalyvavo universiteto veikloje.

Romas mėgo muziką. Kai ligoninėje atrodė, kad jis jau prarandęs sąmonę, dukros paklausė jo ar norėtų, kad jos jam užstatytų *Glen Miller* orkestro muziką. Paspaudęs ranką davė suprasti, kad atsakymas teigiamas. Kai muzikos nebenorėjo, dar įstengė duoti ženklą.

Vėliau buvo rastas popieriaus lapas, kuriame Romo ranka parašytos kelios mintys.

Jis rašė, kad jo gyvenimas buvo labai įdomus ir, jei tektų pakartoti, jis beveik nieko nekeistų. Toliau rašė, kad gyvenimas buvo serija įvykių – vaikystė, pradžios mokykla, sovietų ir nacių okupacijos Lietuvoje, pabėgimas nuo okupantų, gyvenimas lageryje (gyvenvietė pasitraukusiems nuo teroro) nacių Vokietijoje, emigravimas į JAV, darbas fabrikuose, studijos universitete, tarnavimas JAV kariuomenėje, sportas, akademinė karjera, laimingas šeimyninis gyvenimas, gyvenimas išėjus į pensiją, nuoširdus nuolatinis bendravimas su draugais.

Jis rašė, kad visa tai padėjo suformuoti jo pasaulėžiūrą. Į gyvenimą jis žiūrėjo kaip į sporto varžybas, kur („fair play“) teisingumas yra būtinybė. Jei laimi, su pralaimėjusiais elkis pagarbiai, kaip su lygiais. Nesirūpink, jei būni pakeistas – tai yra ženklas, kad dar reikia patobulėti. Visuomet būk geras komandos narys ir padėk kitiems būti gerais komandos nariais.

Betvarkydamas savo numylėtus pomidorus, Romas griuvo, skilo dubens kaulas („pelvic bone“). Po gydymo Delnor ligoninėje, sekė terapija „Greenfields of Geneva“ Centre. Grįžęs į namus vėl bendravo su knygomis, per televiziją sekė savo mėgstamų futbolo („soccer“) komandų varžybas, dėliojo nuotraukas, tvarkė užrašus... Sveikatą palaikyti mankštinosi. Namuose vėl krito, ir vėl ligoninė... Romo širdis pavargo ir 2019 m. spalio mėn. 10 d. Viešpats pasikvietė dr. Romualdą Kašubą į savo Amžinąjį sodą...

Nijolė Kašubienė prisimena, kad per 58 santuokos metus, nė karto nebuvo rimtai susipykę – iš pirmo žvilgsnio įsimylėję, po keturių pasimatymų susižiedavę ir už kelių mėnesių vedę visada buvo laimingi kartu.

Romas „iškeliavo“ būdamas ligoninėje, šeimos glėbyje, apsuptas ne tik žmonos, bet ir dukterų dr. Vidos bei Dalios su vyru Mark Metzgers ir jų vaikučiais Romu ir Luku. Spalio 16 d. atsiveikino su JAV kariuomenės veteranu, Lietuvos ištikimu sūnumi dr. Romualdu Kašuba. Palaiminto Jurgio Matulaičio Misijoje buvo aukojamos šv. Mišios, jis buvo pagerbtas JAV kariuomenės apeigomis. Po pietų PLC Banys salėje dr. Romualdas Kašuba buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Indrė Tijūnėlienė

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

MUZIEJININKO VINCO RUZGO PALIKIMAS

V. Ruzgas su žmona A. Žalyte-Ruzgiene. Sankt Peterburgas, 1917 m. *Lietuvos švietimo istorijos muziejaus fondų nuotr.*

Šiais metais minime pedagogo, muziejininko, bibliotekininko, gamtininko, visuomenės veikėjo, vadovėlių autoriaus Vinco Ruzgo (1890–1972) 130-ąsias gimimo metines. Jo indėlis tarpukario Lietuvos švietimo istorijos kontekste yra didžiulis: V. Ruzgas yra Pedagoginio muziejaus įkūrėjas ir ilgametis jo direktorius, Kauno V. Kudirkos viešosios bibliotekos įkūrėjas ir pirmasis direktorius, pirmųjų lietuviškų gamtos pažinimo vadovėlių autorius ir populiariintojas, žymus visuomenės veikėjas. V. Ruzgas buvo V. Kudirkos bibliotekininku, kraštotyrininku, Lietuvos vaiko, Lietuvos kultūros, Lietuvos mokytojų profsąjungos, Pabaltijo mokytojų profesinės sąjungos ir kitų organizacijų narys, neretai steigėjas ar vadovas (profsąjungų), mokytojų pedagoginių kursų organizatorius, straipsnių spaudoje autorius.

1921 m. rudenį V. Ruzgas, baigęs Gerceno pedagoginio instituto tris kursus, grįžo į tėvynę – taip traukė jau nepriklausoma Lietuva. Ilgai nedvejodamas, jis aktyviai įsijungė į Lietuvos kultūrinio gyvenimo veiklą, įstojo į Lietuvos mokytojų profesinę sąjungą. Tais pačiais metais V. Ruzgas buvo pakviestas dirbti į privačią Šaulių sąjungos pradžios mokyklą. Tuo metu mokyklų materialinė bazė buvo menka, trūko vaizdinių mokymo priemonių. Bendraudamas su Kauno mokytojais, V. Ruzgas greitai suprato, kad mokyklos, ypač pradinės, vaizdinių mokymo priemonių turi labai mažai arba iš viso neturi. Kai kurie kūrybingi mokytojai jas patys pasidarydavo. Todėl natūralu, kad kilo idėja rengti jų parodas, kuriuose būtų galima pasikeisti ir

Pradinės mokyklos patalpose Prezidento gatvėje. Parodoje dalyvavo ne tik Kauno mokytojai, bet ir kolegos iš Kupiškio, Šiaulių, Panevėžio bei kitų

Mokytojų ir mokinių darbų paroda. V. Ruzgas – ketvirtas iš kairės. Kaunas, 1922 m. *Lietuvos švietimo istorijos muziejaus fondų nuotr.*

respublikos miestų. Paroda veikė 1922 metais sausio 5–15 d. Jos atidaryme dalyvavo ir kalbėjo Kauno miesto burmistras Jonas Vileišis, LR švietimo ministerijos pradinio mokslo departamento direktorius Juozas Vokietaitis. Paroda turėjo didžiulį pasisekimą, todėl buvo nutarta jos pagrindu organizuoti pastovią mokytojų vaizdinių mokymo priemonių ekspoziciją. Miesto burmistras J. Vileišis tuoj pat pasirašė įsakymą dėl V. Ruzgo paskyrimo būsimo muziejaus direktoriumi ir jo žiniai paskyrė kuklius 3 kambarius Laisvės al. 12.

Imta aktyviai ruošti muziejaus atidarymui. Į darbą nedvejodami aktyviai įsijungė artimiausi V. Ruzgo bendraminčiai: Antanas ir J. Vokietaičiai, Juozas Damijonaitis, Antanas Busilas, prof. Jonas Vabalas-Gudaitis, prof. Antanas Purėnas ir kiti. Ši iniciatyvinė grupė pasiskirstė į 2 dalis: vieni rūpi-

nosi ūkiniais būsimu muziejaus reikalais: remontu, baldais, stendais, kiti kūrė ekspozicijos planą ir rūpinosi eksponatais. Berengiant ekspoziciją, kilo ir buvo įgyvendinta dar viena idėja – mokytojų biblioteka. Bibliotekai dalį knygų padovanojo pats V. Ruzgas iš asmeninės bibliotekos, dalį knygų paaukojo prof. J. Vabalas-Gudaitis, A. Busilas ir kiti aukotojai. Kitą dalį knygų nupirko knygyne. Užprenumeravo periodinius leidinius: „Švietimo darbas“, „Mokykla ir gyvenimas“, „Lietuvos mokykla“ ir kitus laikraščius bei žurnalus. Taip buvo sukaupta visa to meto ne itin gausi pedagoginė literatūra, įgytos geriausios lietuvių ir užsienio pedagogų knygos. Padirbėta iš peties, kruopščiai pasiruošta muziejaus atidarymui, išsiuntinėti pakvietimai svečiams.

1922 m. lapkričio 18 d. įvyko oficialus muziejaus atidarymas. Atidarymo iškilmėse dalyvavo ir kalbėjo Kauno miesto burmistras J. Vileišis, LR švietimo ministerijos pradinio mokslo departamento direktorius J. Vokietaitis, Kauno

džia išnuomojo Pedagoginiam muziejui ir centrinės bibliotekos skaityklai jau tinkamesnes, erdvesnes, muziejaus reikmėms pritaikytas patalpas Laisvės al. 24. Šiose patalpose muziejus įsikūrė daug geriau. Jau turėjo specialiai muziejui pagamintų stiklinių vitrinų ir kitų baldų, nemažai įsigijo naujų eksponatų, pagerėjo muziejaus darbo sąlygos.

V. Ruzgas buvo tėviškai prisirišęs prie savo kūrinio – muziejaus. Jis neskaičiavo darbo valandų, neturėjo poilsio dienų. Net ir sekmadieniais kiekvienas Lietuvos mokytojas būdavo maloniai sutinkamas, jeigu pasibelsdavo į muziejaus duris. Praėjus vos metams nuo muziejaus įkūrimo, V. Ruzgo pastangomis muziejus jau turėjo šiuos skyrius: 1) Pedagogikos; 2) Negyvosios ir gyvosios gamtos, anatomijos ir fiziologijos; 3) Kraštotyros, geografijos, istorijos; 4) Matematikos; 5) Darbinio mokymo ir grafikos; 6) Rankdarbių. Jau vien muziejaus skyrių pavadinimai rodo gamtamokslinę kraštotyrinę linkmę. Tai buvo būdinga ir paties V. Ruzgo pažiūroms.

Nehumanitarinį muziejaus profilį patvirtina ir prie jo veikę 2 būreliai: kraštotyros ir gamtamokslinis.

Vartydami V. Ruzgo atsiminimų rankraščius, randame, kad 1937–1940 metais veikė dar ir Egiptologijos skyrius, kuriame buvo eksponuojami doc. Marijos Rudzinskaitės-Arcimavičienės deponuota Amono Ra šokėjos, gimusios 945 m. pr. Kr., mumija, kaukės ir kiti eksponatai. 1940 m. šie eksponatai perduoti saugoti M. K. Čiurlionio dailės muziejui.

Taip pat muziejuje buvo ir gyvosios gamtos kampelis, kuriame buvo auginamos retos kambarinės gėlės, šilkaverpiai, terariumuose – voveraitės, vėžiai, ropliai, akvariumuose – kelių rūšių žuvys ir kita. Šiuo kampeliu labai domėjosi muziejaus lankytojai, ypač vaikai.

Visi minėti skyriai sugrupuoti pagal darbo ir interesų profilį, pvz., Pedagogikos ir psichologijos skyrių tvarkė prof. J. Vabalas-Gudaitis, Negyvosios ir gyvosios gamtos skyrių – pats V. Ruzgas, Matematikos skyrių – A. Vokietaitis, Vaikų rankdarbių skyrių – A. Busilas, Gimtosios kalbos – Pranas Mašiotas, Kraštotyros, geografijos ir istorijos – Antanas Vireliūnas. Beje, visi šie garbūs

žmonės už darbą negavo jokio atlyginimo. Galime tik stebėtis ir didžiulis, kad Lietuvos švietimo ir kultūros raidos istorijoje turėjome tokių atsidavusių, tiesiog pasišventusių kultūriniam darbui žmonių.

Muziejaus organizatoriai neapsiribojo vien muziejine veikla. Jie pastebėjo, kad visuomenė nori šviestis, bendrauti. Jos kultūrinis lygis buvo neaukštas, todėl kultūros organizatoriai rėmėsi paprasčiausiu metodu – iškilių žmonių autoritetu, jų darbų pavyzdžiu. Muziejaus veiklos kryptys buvo pačios įvairiausios. Pirmiausia pažymėtina, kad muziejus veikė kaip lektoriumas, kuriame paskaitas skaitė to meto žymūs visuomenės veikėjai, mokslininkai, pedagogai: Kazys Grinius, J. Vileišis, Kazys Sleževičius, J. Vabalas-Gudaitis, Vaclovas Biržiška, Jonas Šliūpas, A. Purėnas, Vladas Lašas, Vincas Čepinskis, A. Busilas, A. Vokietaitis, pats V. Ruzgas ir dar daug tuometinio Kauno inteligentijos elito atstovų. Paskaitos buvusios labai įdomios ir populiarios. Salė visada buvo perpildyta paskaitų lankytojų. Iš viso surengta apie 70 paskaitų, kurių klausėsi ne tik pedagoginė, bet ir plačioji Lietuvos visuomenė. Pedagoginio muziejaus penkmečio darbų ataskaitoje V. Ruzgas rašė: *Viso labo 1926 ir 1927 m. iki lapkričio 20 d. buvo 30 paskaitų, kuriose dalyvavo 2227 asm.; vidutiniškai vienoj paskaitoj dalyvaudavo apie 70 asm.; daugiausia atsilankė į paskaitą 257 asm.; mažiausia – 31. Ypač pastaruoju laiku gausiausiai lankomos paskaitos.*

*Paskaitos daugiausia buvo daromos pedagoginėmis temomis, bet pastaruoju laiku ir šiaip populiarių mokslinių paskaitų. Pedagogines paskaitas daugiau lankydavo pradžios mokyklų mokytojai, mokytojų seminarijų mokiniai ir studentai, o į kitas paskaitas lankosi jaunuomenė, valdininkai ir tarnautojai. Daugiau pasisekimo turi paskaitos iš gamtos ir šiaip temos, liečiančios kasdieninio gyvenimo klausimus.*¹

Dar viena muziejaus veiklos darbo forma – parodų rengimas. V. Ruzgo iniciatyva Ugniagesių rūmuose (1930 m. muziejus ir skaitykla buvo perkelti vėl į kitas patalpas – Ugniagesių rūmus) buvo surengtos 3 užsienio šalių vaikų literatūros parodos: čekų, latvių, rusų. Itin gausi ir įdomi buvo Čekijos vaikų knygų paroda. 1933 m. žurnalo „Motina ir vaikas“ 10-ajame numeryje buvo rašoma: *Pedagoginio*

1 Ruzgas V. K. M. S. Pedagoginio Muziejaus 5 metų darbų apyskaita, 1927, p. 8. (Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

Balandžio 18 d., šeštadienį, nuo 6:30 val. vak. iki 12:00 val. vakaro Šv. Kazimiero parapijos auditorijoje vyks Mariaus Narbutaičio skulptūrų paroda. **Rengia vyr. skaučių „Židinys“**

(Atkelta iš 10 psl.)

MUZIEJININKO VINCO RUZGO PALIKIMAS

*muziejaus vedėjas, visada pilnas gražios iniciatyvos, p. V. Ruzgas vis rūpinasi mūsų vaikų literatūros kėlimu, patiekdamas kitų tautų pavyzdžius. Jau matome nebe pirmą suruoštą vaikų literatūros parodą ir vis randame ką nors nauja, vis esame skatinami labiau rūpintis savąja taip dar negausia vaikų literatūra.*² V. Ruzgui itin rūpėjo lietuvių vaikų literatūra. Jis skatino atsigręžti į mūsų tautos istorinę senovę, o Vinco Krėvės asmeniškai prašė rašyti vaikų vaizduotę lavinančias ir patriotinius jausmus ugdančias knygeles.

V. Ruzgo iniciatyva buvo rengiamos ir kitos įdomios bei reikšmingo turinio parodos. Pradedant 1924 m., muziejus kas antri metai organizuodavo mokytojų ir mokinių darbų parodas, kurių tikslas – pasidalinti patirtimi.

1934 m. lapkričio mėn. surengta Raudonojo Kryžiaus organizacijos mokytojų ir mokinių darbų paroda. Tada Lietuvoje buvo per 130 Raudonojo Kryžiaus organizacijos jaunimo būrelių, kurie jungė 4020 narių. Pedagoginis muziejus XX a. 4 deš. tapo Raudonojo Kryžiaus organizacijos jaunimo centru. Muziejus sukaupė apie 100 šių veiklą atspindinčių albumų iš viso pasaulio ir Lietuvos.

Minėtina muziejaus veiklos

2 *Motina ir vaikas, 1933, nr. 10, p. 18.*

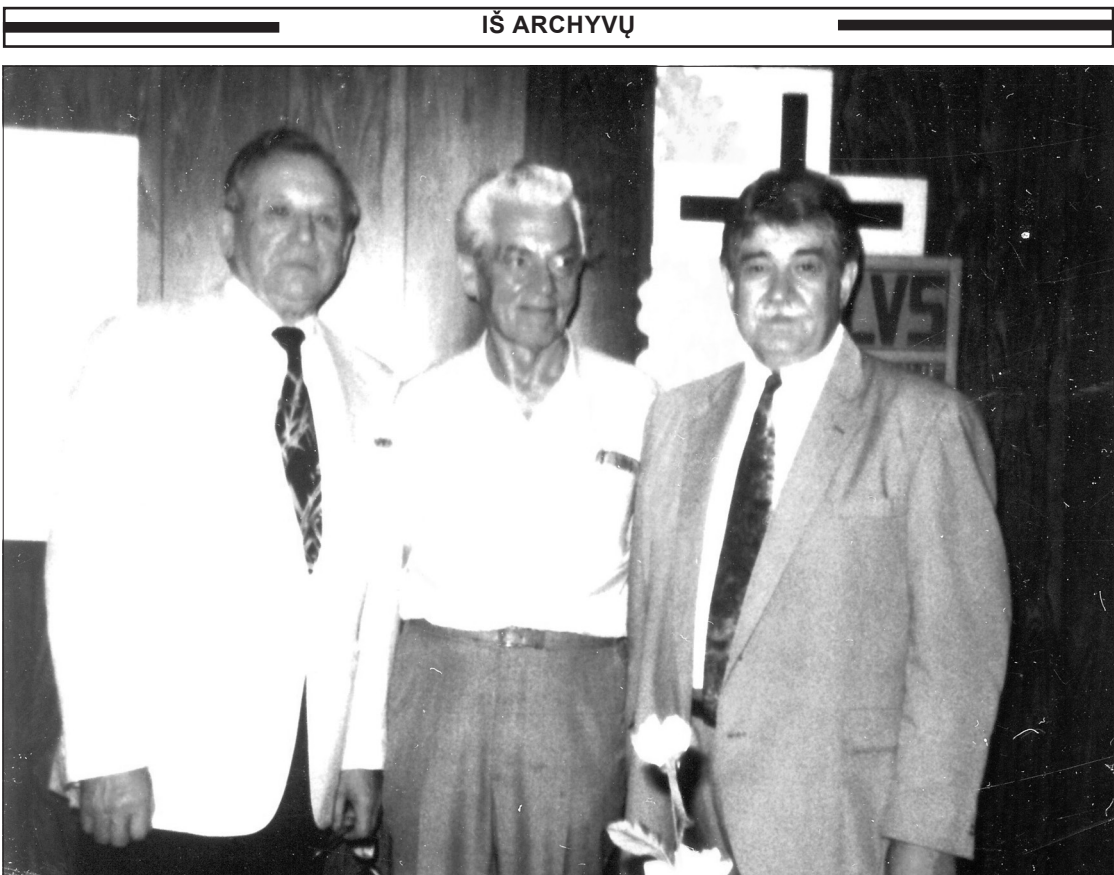
Vincas Ruzgas Pedagoginiame muziejuje. Lietuvos švietimo istorijos muziejaus fondų nuotr.

darbo forma – spaudos apžvalgos-parodos, rengiamos kas dveji metai. Parodose vykdavo leidėjų, autorių, skaitytojų susitikimai, konferencijos. Tokia muziejaus veikla tarpukario Lietuvos kultūriniame gyvenime – akivaizdi nauda visuomenei.

Pedagoginiame muziejuje (tiesa - su pertraukomis) veikė vaizdinių mokymo priemonių gamybos dirbtuvės. Ten vykdavo pratybos, per kurias buvo gaminami herbariumai bei kitas vaizdinės mokymo priemonės gamtos mokslo pamokoms. Visų šių darbų mokytojus ir mokinius dažniausiai mokydavo pats V. Ruzgas. Vyresnių skyrių pradinių klasių mokytojai, konsultuojami V. Ruzgo, čia pat muziejuje vesdavo pamokas ir laboratorinius darbus.

Muziejus turėjo kartono, knygrišystės, medžio bei metalo darbų įrankių komplektus, kuriuos naudodavo organizuodamas pradinių mokyklų mokytojams trumpalaikius darbelių kursus. V. Ruzgas mieliai skolindavo įrankių komplektus mokykloms.

Nenuilstančio muziejininko V. Ruzgo pastangomis muziejuje susiformavo nauja darbo kryptis – mokomosios ekskursijos. Tai būdavo įdomu: pats V. Ruzgas su vaikais keliaudavo gamtininko keliais, paskui viską apibendrindavo, aprašydavo ir išleisdavo ta tema mokomąją medžiagą, kuri taip ir vadindavosi „Mokomosios ekskursijos“. Vėliau tos dalykinės gamtinės

Iš kairės: dr. Leonas Kriaučeliūnas, „Dirvos“ redaktorius dr. Anicetas Bundonis, „Vilties“ draugijos pirmininkas ir laikraščio „Dirva“ leidėjas Algirdas V. Matulionis, 1994 m. Klivlend, OH. A. V. Matulionio nuotr.

mokomosios ekskursijos išaugo į mokytojų kvalifikacijos kėlimo kursus, kurie vykdavo visoje Lietuvoje. Ekskursijos tapo pavyzdžiu kitų – geografinių, istorinių ir kraštotyrinių, literatūrinių – ekskursijų mokytojų kvalifikacijos kėlimo kursų programos dalimi, o jau patys mokytojų kvalifikacijos kursai – tai garsių pedagogų J. ir A. Vokietaičių sumanymas.

Dar vienas didelis V. Ruzgo nuopelnas kultūriniam Lietuvos gyvenimui – būtent jo iniciatyva Pedagoginiame muziejuje įvyko pirmasis Lietuvos muziejininkų suvažiavimas. Jame dalyvavo jau žinomi muziejininkai bei kraštotyrininkai: šiaulietis Peliksas Bugailiškis, panevėžietis Jurgis Elisonas, pats V. Ruzgas, tarp svečių dalyvavo Antanas Žmuidzinavičius, Vaclovas Biržiška, Aleksandras Merkelis (Antano Smetonos adjutantas ir biografas) bei dar daug kitų žymių tuometinių kultūros asmenybių.

Suvažiavime buvo priimtas memorandumas, prie kurio parengimo daug prisidėjo ir V. Ruzgas. Memorandume vienas iš svarbiausių punktų buvo reikalavimas atgaivinti Valstybės archeologijos komisijos veiklą, išleisti paminklų apsaugos įstatymą.

Iš viso to, kas buvo pasakyta, nesunku suprasti, kokių plačių pažiūrų žmogus buvo V. Ruzgas. Jam rūpėjo daugelis kultūrinio gyvenimo sričių. Tačiau negalime neprisiminti, kad vadovaudamas muziejui

ir bibliotekai jis patyrė ir nemažai išbandymų, didelių pergyvenimų. Pvz., *Kai burmistro pareigas ėjo Merkys, tai jo pavaduotojas pulk. Rusteika 1936 m. pareikalavo vieną pagrindinę salę ištuštinti ir perduoti miesto lombardui. Duodamas tokį parėdimą, Rusteika motyvavo tuo, kad lombardas duoda savivaldybei pelną, o muziejus tik nuostolį*, – atsiminimuose rašė V. Ruzgas.³ Miesto savivaldybei atsakius remti Pedagoginį muziejų ir mokytojų biblioteką, V. Ruzgas dirbo be atlyginimo. Vėliau LR švietimo ministerijos Pradžios mokslo departamento direktoriui ir bičiuliui J. Vokietaičiui išrūpinus menką atlyginimą, nenuilstantis direktorius tęsė darbą. *Mano didžiausia svajonė buvo išsaugoti Pedagoginį muziejų nuo likvidavimo ir vystyti jo veiklą*, – rašė V. Ruzgas.⁴ Manau, kad tik savo kruopščiu ir reikalingu Lietuvai darbu, neišsenkančiomis idėjomis ir būdamas nepaprastos tolerancijos žmogus jis pats sau susikūrė atminties paminklą.

V. Ruzgas savo gyvenimą paaukojo mokytojų ir mokinių reikalams, parašė daug vadovėlių, įvairių straipsnių, recenzijų gamtos mokslo, pedagogikos klausimais. Minėtinos šios knygos: „Bibliotekoms vadovėlis“ (1937), „Gamtos metodikos pagrindai“ (1930), „Gamtos vadovėlis“ (1938), „Kartono ir knygrišyklos darbų vadovėlis“ (1926), „Kraštotyra ir mokykla“ (1934), „Medžio ir metalo darbai“ (1930), „Mokomosios ekskursijos“ (1927), „Švietimo

3 *Ruzgas V. Kai aš mažas buvau, Respublikinis pedagoginis muziejus, f. 4-c, ap. 1, b. 60, p. 40–41.*

4 *Ten pat, p. 44.*

darbas ir mokytojai Lietuvoje 1918–1928 m.” (1928), „Tėvynės pažinimo vadovėlis“ (1939), „Vaikų auklėjimas“ (1935), „Mokytojų kalendorius“ (1928/1929, 1931/1932), „Kaip augalai rinkti, gerbarai ir kolekcijas daryti“ (1925) ir dar daug kitų.

Kai kuriuos vadovėlius ir straipsnius V. Ruzgas pasirašinėdavo Alaušo (tėviškės ežero) slapyvardžiu.

Vokiečių okupacijos metais muziejus buvo uždarytas, o jo eksponatai išslapstyti. Dalis eksponatų ir visas archyvas žuvo. Po karo muziejus ilgą laiką veikė kaip metodinis kabinetas prie Kauno miesto liaudies švietimo skyriaus, kuriam vadovavo tas pats V. Ruzgas. 1958 m. tuometinio švietimo ministro Mečislovo Gedvilo įsakymu Pedagoginis muziejus reorganizuotas į Respublikinį pedagoginį muziejų (dirbo 6 žmonės). Jam grąžintos dar prieš karą buvusios patalpos (Laisvės al. 24), įrengiama pirmoji stacionari ekspozicija. Direktoriaumi ir toliau dirbo V. Ruzgas.

Vartant V. Ruzgo atsiminimų rankraščius ir kitus to meto dokumentus, stebina paties V. Ruzgo ir su juo dirbusių žmonių didžiulis pasišventimas kultūriniam ir pedagoginiam darbui.

Bėga metai, keičiasi žmonių kartos, vardai, o V. Ruzgo vardas ir šiandien su didžiausia pagarba ir padėka tariamam muziejininkų, bibliotekininkų, pedagogų. Tikimės, kad taip bus visada.

2005 metais Lietuvos švietimo istorijos muziejuje įkurtas Vinco Ruzgo memorialinis kambarys. Autorės muziejininkė Jūratė Jagminienė ir dailininkė Viktorija Paliokienė.

Jūratė Tamulytė Jagminienė, Lietuvos švietimo istorijos muziejaus muziejininkė

DAKARO RALIO FINIŠO PODIUMĄ PAPUOŠĖ TRISPALVĖS IR LIETUVIŲ ŠYPSENOS

Sausio 17 d. finišavęs šių metų Dakaro ralis baigėsi tradiciniu akcentu – varžybų maratoną užbaigusiu dalyvių pasirodymu ant finišo podiumo.

Finišavę lietuvių ekipažai kartu su savo komandų atstovais įsiamžino nuotraukos ir tiesioginėje transliacijoje visam pasauliui.

Benedikto Vanago, Antano Juknevičiaus ir Ginto Petraus ekipažai bei motociklininkas Arūnas Gelažninkas gavo Dakaro ralį įveikusiems lenktynininkams skirtus medalius.

Ant podiumo trūko tik Vaidoto Žalos, kuris likus keliasdešimt kilometrų iki dvylikto etapo pabaigos trenkėsi į akmenį bei pažeidė automobilio ratą. Finišuoti negalėjęs lenktynininkas tik geroškai po visų lietuvių finišo susitaisė automobilį ir netrukus užbaigė pasirodymą šių metų varžybose.

Geriausias lietuvių ekipažas – 15-ąją vietą bendroje mašinų įskaitoje užėmęs Benediktas Vanagas kartu su šturmanu iš Portugalijos Filipe Palmeiro. Jų ekipažas galutinėje Dakaro įskaitoje užėmė 15-ąją vietą. Toks rezultatas – keturiomis pozicijomis žemesnis, negu pernai užfiksuota rekordinė B. Vanago 11-oji vieta.

Š.m. Dakaro ralio organizatoriai Vaidotui Žalai ir Sauliui Jurgelėnui už pagalbą prancūzų R. Chabot ir G. Pillot ekipažui įteikė „Epic story“ atminimo medalius, kurie yra dalijami istorijų, labiausiai atspindinčių Dakaro ralio dvasią dalyviams, skelbiama pranešime spaudai.

Dakaro ralio organizatoriai kiekvienais metais atrenka 4-as labiausiai lenktynių dvasią atspindinčias istorijas. Į jas pretenduoja sunkiausio pasau-

lyje maratono epizodai, kurie geriausiai atskleidžia ir parodo sportininkų išradingumą, varžovų broliškumą ar drąsą. Į vieną iš 4 šių metų „Epic Story“ (epinė istorija, - liet.) pateko ir lietuvių „Agorrodeo“ ekipažas.

Tiesa, Vaidotas Žala ir Saulius Jurgelėnas nebuvo pagrindiniai šio atskiro televizinio epizodo veikėjai. Jais tapo prancūzai Ronanas Chabot ir Gilles Pillot, kurie devintame etape važiuodami siauru akmenų kanjonu išmušė automobilio ratą ir apvirto ant stogo.

Pagalbos ranką varžovams ištiesė „Agorrodeo“ ekipažas. Prancūzai pritvirtino tempimo trosą prie lietuvių „MINI John Cooper Works Rally“ automobilio ir šis atvertė sugadintą jų bolidą, kuris užstojo pravažiavimą. Pajudėti pats iš vietos negalėjo, mat buvo išlaužtas ratas. Vaidotas Žala su Sauliumi Jurgelėnu turėjo atbuline pavara važiuoti kanjonu atgal, vėliau ieškoti kito apvažiavimo. Už šią pagalbą Dakaro ralio organizatoriai lietuviams kompensavo 10 min. prarasto laiko, taip pat jie pateko į Dakaro televizijos objektyvus ir užsitarnavo „Epic Story“ atminimo medalius.

„Maloni smulkmena ir tiek. Esu tikras, kad Dakare tokių istorijų nutinka kiekvieną dieną, tik mūsų situacija papuolė prieš televizijos kameras. Ne kartą sulaukėme pagalbos iš kitų dalyvių, esant galimybei ir patys sustojame. Dakare tokiu būdu atsiranda naujų draugų, kurių labai prireiktų, jei mums patiems nutiktų bėda. Panaši situacija nutiko ir su Saidanu, kuris nesenai pyko ant mūsų dėl neva praleistos galimybės atversti jo automobilį. Šiandien jiems įstrigus

Ant Dakaro ralio finišo podiumo (pakylos) Lietuvos atstovai.

igo2Dakar nuotr.

kopose sustojome pagelbėti ir jų požiūris išsyk atšilo”, - apie atminimo medalio svarbą ir santykius su kitais dalyviais kalbėjo „Agorrodeo“ pilotas Vaidotas Žala.

„Maloni staigmena. Nesijaučiam didvyriais, bet manėm ir manom, kad savitarpio pagalba ir solidarumas šiame maratone būtini. Patys ne kartą turėjom bėdų ir žinom, kaip tuo metu jaučiasi kolegos. Visiems negali padėti, bet kiek gali, padėti”, - požiūrį išsakė Vaidoto šturmanas Saulius Jurgelėnas.

Tuo tarpu R. Chabot su G. Pillot nepasidavė. Jie liko kelias valandas sėdėti ant akmenų, kol juos privažiavo sunkvežimių įskaitoje lenktyniaujantys mechanikai. Gamyklinės komandos siunčia į lenktynes savo sunkvežimius su mechanikais ir atsarginėmis dalimis, kad galėtų padėti trasoje sugedusiems sportininkams. Jie perrinko beveik visą priekinę vairuotojo pusės važiuoklę ir po maždaug 4 valandų prancūzai grįžo į trasą tęsti lenktynių. **LRT**

NET IR PRALAIMĖJĘS, DANAS RAPŠYS LIKO PATENKINTAS SAVO PLAUKIMU

Sausio 18 d. ryte pasirodymą FINA plaukimo Čempionų serijos antrajame etape pradėjo Danas Rapšys. Nors pirmoje savo rungtyje lietuvis nusileido tiesioginiam konkurentui, liko patenkintas savo pasirodymu.

200 m laisvuju stiliu mi distanciją Pekine lietuvis įveikė per 1:45,75 minutės ir užėmė antrąją vietą, nusileisdamas tik nugalėtoju tapusiam pagrindiniam savo konkurentui Sun Yangui (1:45,55).

Savaitės viduryje pirmajame etape Šendžene lietuvis tą patį atstumą nuplaukė per 1:46,50 min., tačiau tada tokio

rezultato pakako pirmai vietai.

Nepaisant to, jog sausio 18 d., šeštadienį buvo iškovota antroji vieta, D. Rapšys teigė esąs patenkintas savo plaukimu ir pasirodymu.

„Pirmas startas Pekine 200 m l/s 1:45:74 ir antroji vieta FINA Champions Swim Series! Dėkoju Sun Yang už gerą kovą iki paskutinių metrų! Esu minėjęs, kad kai rezultatas tenkina, nesvarbu, kurią vietą tu užimi. Tad esu laimingesnis, pasiekęs tokį laiką ir iškovojęs antrą vietą nei Šendžene užėmęs pirmąją vietą su prastesniu laiku. Nemaniau, kad po atostogų ga-

liu plaukti taip greitai. Dėkoju visiems už palaikymą”, - rašė D. Rapšys.

Čempionų lygos plaukimo varžybose kiekvienoje rungtyje varžosi po keturis plaukikus, kurie po finišo išsidalina vietas ir piniginius prizus. Čempionui atitenka 16 tūkst., antrosios vietos laimėtojai – 12 tūkst., trečiosios – 8 tūkst., ketvirtosios – 6 tūkst. JAV dolerių piniginiai prizai. **LRT**

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

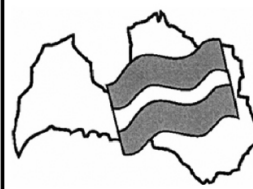
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

1 YR - 2.50%
2 YR - 2.75%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

